

≡ ATEITIS

Alp 1786
Nr. 1-10

1953 M.

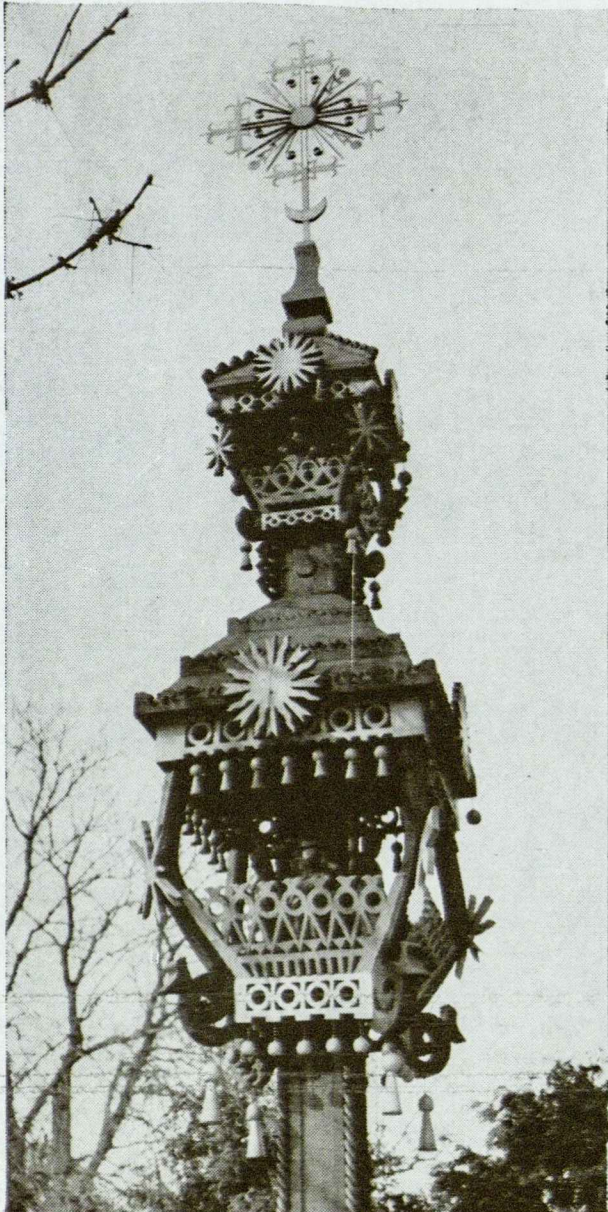
NR. 1

SAUSIS

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

TURINYS

Alfa Sušinskas — Milžinų dvasia	1
Ald. Baužinskaitė — Nesuprato, Vėl bus daug žodžių, Juoksiuos ir liūdėsiu (eil.)	2
J. Br. — Ką atnešė 1952?	3
Kęstutis Keblinskas — Deitas (felj.)	4
Rabindranath Tagore — Išdykęs vaikas	6
Putinas — Rūpintojėlis (eilėr.)	7
Dail. V. Petravičius	7
Arius Vydas — Tai buvo gražios šventės (st. at- kų studijų dienos New Yorke ir Chicagoj)	8
I katalikišką, tautinę ir akademinę bendruomenę	10
Genutė Buračaitė — Aukštam danguj, Sap- nas (eil.)	10
Alė Nakaitė — Tėvų namuose	11
Kęst. J. K. — Lietuvos vartai į pasaulį	11
Po studijų dienų	12
H. van Dyke — Ketvirtasis išminčius	13
Daiva Nauragytė — Svajonė (eil.)	13
Vilmanta Karečkaitė — Pasakyk (eil.)	14
Laiškai iš užsienio	15

SPORTAS

P. Ganvytas — Lietuvių sportas 1952 metais	16
P. Ganvytas — Išrinkime geriausią sportininką ..	16

KREIVOS ŠYPSENOS	17
------------------------	----

DARBAI IR ŽMONĖS

A. Bendoriūtė — Francois Mauriac	18
A. S. — Apie energijos pavertimą medžiaga	18

ATSKLEISTA KNYGA

J. Baužys — Lietuvių tautos kelias (M. Biržiškės)	20
K. J. Kudžma — čia ras gyvenimo gaires	21

PLAČIAME PASAULYJE	22
--------------------------	----

Viršelyje — V. Augustino nuotrauka — šv. Petro
bažnyčia Vilniuje.

1953 METAI

SAUSIS - JANUARY

NR. 1

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: A. Bendoriūtė, J. Bau-
žinskas, K. Kudžma, G. Macelytė.

Redakcijos ir administracijos adresas:

"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: \$4.00 pagal U. S. dol. kursą

Garbės prenumerata metams \$10.00.

Atskiro nr. kaina 40 ct.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the
Lithuanian Catholic Youth Association "Ateitis",
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription \$4.00 per year.

Single copy 40 cents.

Entered as second-class matter at the post office at
Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act
of March 3, 1897.

MILŽINŲ DVASIA

ALFA SUŠINSKAS

I. Dvasios milžinas

Aprašomieji milžinai yra ne fiziniai, bet dvasiniai. Fiziniai milžinai, vien savo kūnu tepasižymi, nėra jokia nuotaka: jie niekuo patys neprisidėjo prie savo didžios statūrs — gamta juos tokiais sukūrė be jokių jų pačių nuopelnų...

Visai kas kita yra su dvasiniais milžiniais: tokiais jie patapo didžiomis savo pastangomis, kovodami dėl tiesos ir gėrio, daug kentėdami ir daug ko atsižadėdami... Nė vienas dvasios milžinas tokiu nepasidarė be savo paties dvasinio darbo.

Dvasios milžinai nėra vien pasakų pasaulio žmonės — jie nėra vien mitas.

Kiekviena tauta turi savo dvasinių milžinų, kuriais ji laikosi lyg namas savo pamatais; ir kiekviena kovojanti organizacija turi turėti savo dvasinių milžinų, nes jų dvasia ir inspiracija yra organizacijos gyvybė: jei kuri organizacija nebetenka savo dvasinių milžinų, ji ima menkėti, dvasiškai džiūti ir pagaliau ji miršta, nebetekusi dvasinio kraujo, į jos organizacinę kūną tekančio iš dvasios galiūnų.

Bet kasgi yra dvasios milžinas? Kurios yra jo dvasinio milžiniškumo žymės, kurios savybės?

Dvasinio milžino nereikia sieti su protiniu galiūnu, smegenų pajėguoliu. Jis gali būti didis savo smegenų pajėgumu ir mažas savo dvasia. Protinis pajėgumas dvasios milžino sąvokoj tėra tik dalis šios sąvokos, ir tai ne pagrindinė ir ne pati žymioji, o lygi su kitomis šios sąvokos dalimis.

Dvasios milžino sąvoka apima visą dvasinį žmogų su visomis jo galiomis: su jo protu, valia ir jausmais ir su jo pasaulėžiūra.

Mūsų supratimu, dvasios milžinas yra toks žmogus, kuris savo dvasinėmis jėgomis pasireiškia kaip tauriausias žmogus.

Dvasios milžinas patraukia ir žavi ne savo išore, bet savo dvasia: savo dvasinėmis savybėmis ir savo dvasiniais darbais.

II. Dvasios milžino savybės

Yra nelengva išryškinti dvasios milžino asmenybę; nelengva ir jo savybes išskirti bei nustatyti.

1. Pati pagrindinė ir ryškiausia dvasinio milžino savybė, mūsų įsitikinimu, yra jo atsparumo dvasia: jis atsispiria, atsilaukia prieš visą, kas siekia jį sumenkinti ar net sužlugdyti. Besiekdamas savųjų idealų, jis verčiau lieka vienas ir vienišas, be draugų ir be pritarėjų, negu nukrypsta nuo savo idealinio kelio: geriau likti vienam

su savo siekiais, negu džiaugtis žmonių artimybe, nuo savų idealų pasitraukus.

Atsparumo dvasia įkvepia dvasinį milžiną nepabūgti ir reikiant pasirinkti kančios kelią, kuriuo jam dažnai tenka keliauti. Jo atsparumas neretai susiduria su priešiniu tu, kurie nori jį nugalėti savomis idėjomis. Jis nepasiduoda. Dėl to kyla įvairios rūšies kovų, mažų ar didelių, kurios sukelia dvasios milžinui kančias.

Dvasios milžino atsparumas nėra jo egoistinis užsispyrimas. Jo atsparumas kyla iš jo įsitikinimų šventumo ir iš jo visiško atsidavimo savo principams. Jo atsparumas, nebūdamas užsispyrimu, jam tėra tik priemonė savajam tikslui siekti. Jei užsispyrimas yra laikomas negiamu charakterio bruožu, tai dvasinis atsparumas yra didelė charakterio teigiamybė ir net tvirto charakterio pagrindas.

Be dvasinio atsparumo nėra didžios dvasios, nėra nė patraukios, tikros asmenybės.

2. Antroji ryški savybė dvasios milžino analizėje yra jo meilė tiesai.

Siekimas tiesos ir tarnavimas jai yra apėmęs visą dvasinio milžino asmenybę. Kitų žmonių tūpčiojimas prieš melą bei neteisębę jame sukelia pasibaurėjimą. Jo nepatraukia praeiną dienos dievai ir jiems jis nelinkčioja. Kitų neteisębė bei neteisingumas tik padidina jo veržlumą į tiesą, ir jai jis tada tarnauja, dar skaisčiau ir aiškiau degdamas vidine tiesos ugnimi. Jis gyvena tokioje dvasinėje būsenoje, kurioje jis yra nusiteikęs geriau likti vienas su turimąja savo tiesa, negu, žmonių masėje, šūkaujant ir garbėje blizgant, eiti netiesos menkystėje.

Dvasios milžinas yra įsitikinęs savo tiesos tikrumu bei teisingumu. Dėl to ir kančia dėl tiesos jo neatitraukia nuo teisingojo kelio: geriau kentėti dėl tiesos, negu džiaugtis netiesa ir melu.

Dvasios milžinas gerai supranta, kad tiesa yra labai brangi vertybė — ji jam yra pati brangioji, nes ji, jo įsitikinimu, yra tikrasis Viešpaties kūrėjo atspindys žemėje ir tikrasis kelias į Jį.

Jei po ilgo tiesos gyvenimo dvasios milžinui paaikškėja, kad jo adoruojamoji tiesa buvo klaidinga ir netikra, jis jos atsižada ne kuriuo kitu, kaip tik tiesos meilės motyvu.

3. Trečioji dvasios milžino savybė yra jo išmanymas apie laiko ir darbo vertingumą. Laikas ir darbas yra didžiosios, žmogui Viešpaties duotos priemonės, kuriomis jis siekia savo idealo ir kuriomis jis kopija į savo dvasinės kūrybos viršūnes. Betkuriai kūrybai reikia laiko, darbo ir tinkamos laisvės. Laiko gaišinimą, jo praleidimą niekniekais, dykinėjimą ir patį tinginiavimą jis laiko didžiu

nusikaltimu. Istorijos eigoje nėra buvę nė vieno dvasios milžino, kuris nebūtų supratęs ir tinkamai vertinęs laiko ir darbo.

4. Pagaliau dvasios milžinas nėra kuri nors siūbuojanti nendrė. Jis yra tvirtas savo pažiūrose, savo aiškiuose nusistatymuose: jis yra pasaulėžiūros žmogus. Tai jo ketvirtoji savybė.

Jei dvasios milžinas neturėtų savo tvirtos pasaulėžiūros, jis būtų lyg kūnas be nugarkaulio: jis negalėtų tvirtai stovėti savo idealo kelyje, jis negalėtų tiesiai žygiuoti į savo siekiamąją žvaigždę, nes jis negalėtų kovoti ir smūgio atlaikyti, nes jis neturėtų reikiamojo tvirtumo.

Istorija rodo, kad visi istoriniai dvasios milžinai turi savo aiškią pasaulėžiūrą. Gal kitiems ji atrodo ir nevisai pagrįsta, gal net kreiva, kitų akimis žiūrint, bet ji yra jų pasaulėžiūra: jų didžioji įkvėpėja, ir jie laikosi jos, kaip kūdikis savo motinos rankos. Kiekvienam žmogui pasaulėžiūra yra lyg jūros švyturys, gyvenimo laivui kelią rodąs pro pavojus ir pro grėsmes. Juo labiau ji yra dvasiniu švyturiu dvasios milžinui. Jei jis jos neturėtų, visos jo jėgos, visa jo dvasinė dinamika jį sudaužytų, ir jis liktų tik gyvenimo griuvėsių prisiminimas.

Kas liečia dvasinio milžino protą, valią ir jausmus, tai jis juos šviečia, stiprina ir taurina, kad jais galėtų harmoningai naudotis, kad jais galėtų vis labiau ir daugiau pasireikšti kaip pilnutinis žmogus.

Dvasios milžinas turi šią charakteringą žymę: jis savo protą, valią ir jausmus stengiasi išlaikyti galimoj harmonijoje, be kurios vienaip ar kitaip nukentėtų ir paties dvasios milžino asmenybė; dvasios milžinas daugiau ar mažiau būtų menkesnis, jei jis neturėtų proto, valios ir jausmų harmonijos.

III. Didysis pašaukimas

Nors dvasios milžinas ir labai imponantiškai skamba, tačiau jis nėra gyvenimo retenybė: dvasinių milžinų daug turėjo praeitis, daug jų turi ir dabartis. Iš tikrųjų, kiekvienas žmogus, juo labiau ateitininkas, yra pašauktas formuoti save dvasiniu milžinu. Taurusis profesorius Stasys Šalkauskis dvasios milžiną yra pavadinęs pilnutiniu žmogumi. Bet čia ne tiek yra svarbus terminas, kiek pati esmė.

Dvasinių milžinų yra visur aplink mus ir mumyse; jų turi visi luomai ir visos profesijos. Dvasios milžinai yra šviesieji visuomenės žiburiai,

Aldona Baužinskaitė

NESUPRATO

Pasiklausiau seną gluosnį:
Kam motulei, kam seselei
Ten namuose širdį gelia?
Nei suprasti, nei paguosti
Nemokėjo senas gluosnis —
Pasiklausiau upės srovę:
Kas sodybą, seną svirtį
Ten išgriovė ir pakirto? —
Ašarėlių nenuplovė,
Tik nuo kranto suko srovę —
Pasiklausiau girių paukštį:
Kur brolelis — žemės sargas,
Rytui auštant, neša vargą? —
Nei pralinks mint, nei užjausti
Nesustojo girių paukštis —

VĖL BUS DAUG ŽODŽIŲ

Daug žodžių iškalbėjau tamsią naktį
Su svetimom bespindinčiom akim.
Svajas norėjau žvaigždėse surasti
Ir paskandinti tyliai praeitin.

Pritrūko žodžių žvaigždžių raštams girti, —
Beliko tik vienai viena žvaigždė.
Per naktį, per audras, per pačią mirtį
Nušvietus kelią, ryto aušrai ji spindės.

Nuvesk namo, prisiminimuos spindinti Aušrine,
Ir vėl eilių - eiles girdės tamsi naktis.
Ir vėl bus žodžių begalinės pynės, —
Ir vėl daug džiaugsmo ir kančių jie išsakys.

JUOKSIUOS IR LIUDĖSIU

Parymosiu, paliūdėsiu ir vėl juoksiuos,
Kai saulutė debesėlių laiptais kops.
Gelsvas auksas — rudeninių lapų pluoštuos,
Brangūs akmenys — žvaigždžių raštuos ir žieduos.

Pasijuoksiu, pasidžiaugsiu — vėl liūdėsiu,
Kai sudie ištarsiu paprastai.
Daug dainų privers suklusti naktį vėsią,
Nesupras tik ko nutyla jų aidai...

Parymosiu, paliūdėsiu ir vėl juoksiuos,
Tik paslėpsiu nuo tavęs akis,
Kol nuo priskintų jazminų puokštės
Paskutiniai žiedlapiai nukris.

šviečią savo aplinkumai ir net visam pasauliui...

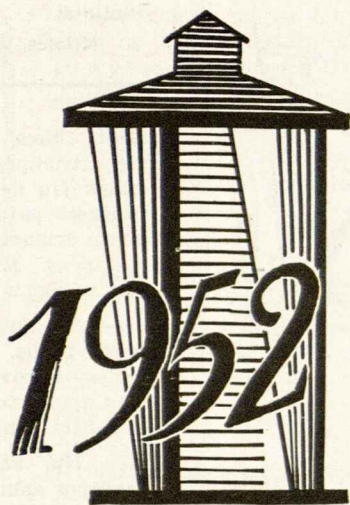
Juo daugiau žmogus artėja į dvasinį milžiną, juo labiau jis ryškėja kaip tikrasis, pilnutinis žmogus.

Tegyvendamas žemėje tik vieną kartą, žmogus turi gerai suprasti savo, kaip žmogaus, didįjį pašaukimą šiame pasaulyje: šviesti, kurti ir mylėti.

KUN. ALFA SUŠINSKAS

yra vienas iš uoliausių "Ateities" bendradarbių, ateitininkų bičiulių. Jo straipsniai "Ateityje" nepriklausomybės laikais moksleivių buvo labiausiai skaitomi. Savo ugingu stiliumi jis kėlė aktualius jaunimo klausimus, kviesdamas juos prie aukštų idealų. Savo straipsnius jis išleido atskira knyga — "Maršas jaunystei".

K A
A T-
N E-
Š Ė

Metus baigėm; jų pabaigtuves atšventėm ir, svečiams išsiskirsčius, svarstom ir kraujam į aruodą jų vaisius... Kiekvienam jie atnešė asmeninių laimėjimų ir pralaimėjimų. Bet kiekvienam turi rūpėti ir metų palikimas mūsų visų bendram visuomeniniam, kultūriniam, o ateitininkams — dar ir organizaciniam gyvenimui.

VISUOMENINIAME gyvenime — baigėsi pereitais metais imigracijos judėjimas. „Klajokliai“ virsta laikinai „sėsliais“ ir pradeda kurtis. Naujo meto rūpestis dėl su gyvenimo tarp senųjų ir naujųjų buvo aktualus tik JAV. Susigyventi čia sekėsi sunkiai. Kitaip vargiai ir būti begalėjo. Susitiko dvejos dvasios žmonės: konservatyvios ir pažangios. Tačiau ten, kur buvo geros valios, kur vieni į kitus ėjo atvira širdim, skirtingos dvasios susitikimas davė ir gerų vaisių. Senosios kartos organizacijose (bent katalikų) iškilo naujų ir plačių sumanymų tautinei imigrantų dvasiai ir kultūrai išlaikyti. A. L. R. K. Susivienijimas šalia draudimo reikalų nutarė tam tikrą sumą skirti lietuviškiems vadovėliams išleisti. A.L.R.K. Federacijos konferencijoje susirūpinta lietuviškomis mokyklomis, programomis, jaunimo sutelkimu sumodernintoje parapijoje. Tokias mintis paleidę, pereiti metai paliko jas įvykdyti naujiems ir dar naujiesiems metams.

Iš bendradarbiavimo tarp senosios ir naujosios ateivijos turės išaugti ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje. Visoje eilėje kraštų pereiti metai jau sukūrė. Tik toje pačioje Amerikoje sunkiai ėjosi. Idėja pripažinta, bet jos vykdymas — dėsiamas. Senosios kartos veikėjų dalis PLB idėjos baidosi, kad bendruomenės susidarymas gali nustelbti senąsias vietines organizacijas ir sumažinti jos vadų įtaką. Nuo PLB, kurios padaliniai vietose turėtų rūpintis daugiausia vietos kultūriniais, reikalais, baido ir bendras lietuvių emigrantų pasinešimas į politiką, ne į kultūrą. Atiduoti politikai daugiausia pagarbos ir daugiausia pastangų pasiaiškinant, kad tuo laisvinama Lietuva, yra populiariau, negu, sakysim, parūpinti knygele vaikams pasiskaityti, negu sutelkimas suaugusių į kokią paskaitą. Metų eigoje buvo iškilęs spaudoje ginčas, į ką savo jėgas daugiausia turim kreipti — į politiką ar į kultūrą.

Tačiau ir naujojo imigracijos jau reikiasi dvi kartos: senesnioji, augusi ir dirbusi nepriklausomoje Lietuvoje, ir jaunoji, augusi bei mokslus ėjusi ar tebeinanti ne Lietuvoje. Visuomeniniame gyvenime reikiasi tik pirmoji. Antroji dar studijuoja. Pažymėtina, kad studijose ne vienas pasirodo pirmose studijuojančių eilėse. Da'is taip pat jau išėjo į profesionalus intelektualus. Jie pradeda naują tarpinį lietuvių emigracijos santykiuose su kitataučiais: lig šiol lietuvių buvo žinomi, kaip geri darbininkai juodadarbiai; nuo šiol į tokį vardą mušasi jau ir intelektualai

profesionalai. Jų studijas palengvina gausios stipendijos. Geras ženklas, kad su pereinamąjį metų pabaiga atsirado viena stipendija iš tų lietuvių prekybininkų, kurie patys mokslus suspėjo baigti ir į gyvenimą prasimušti jau čia emigracijoje. Šitos jaunosios kartos jau, be abejo, kitokesnis galvojimas. Ji dar tyli, bet naujais ar dar kitais metais ji daugiau prabilis. Kokį žodį ir kiek jis sutaps su vyresniąja karta — parodys ateitis.

KULTŪRINIS gyvenimas auga, kai turi tinkamas sąlygas. Viena iš jų — kultūros reikalaujanti visuomenė, rinka kultūros reiškiniams. Didelės jos niekad neturėjome. Nepriklausomoje Lietuvoje vidutiniškas knygos tiražas 3000, žurnalo 2000. Emigracijoje didesnis kultūrinis judėjimas susitelkęs buvo į parapijas. Parapijos turėjo ir tebeturi chorus. Pereitais metais buvo surengtos tokių chorų dvi didesnės šventės — New Yorke ir Patersone, N. J. Tai senosios ateivijos kultūrinis įnašas. Populiarius buvo atskirų asmenų koncertai. Juose reikėsi dainininkai Brazys, Kaskas, Augaitytė, Nauragis, balerina Šlepetytė. Jubiliejinį koncertą surengė V. Jonuškaitė. Muzikai daugelis nuėjo į vargoninkus. V. Banaičiui pasisekė išleisti „100 liaudies dainų“, J. Kačinskas parašė Mindaugo garbei Mišias; išleista taip pat ir smulkesnių muzikos kūrinių.

Literatūra turėtų būti patogesnė sąlygose. Su naujaisiais ateiviais padidėjo jai rinka. Moraliai rašytojus skatina ir visuomenėje populiarina premijos, konkursai, literatūriniai vakarai. Už pereinamųjų metų dailiąją literatūrą premiją pažadėjo Rašytojų Draugija. „Aidų“ žurnalas premiją skiria už mokslinį veikalą. Tai pirmą iš viso tokios rūšies premiją. „Draugas“ paskelbė konkursą romanui ir novelei. Rašytojų veikalams spausdinti yra keletas leidėjų. Jų nuopelnas, kad pernai pasirodė „Lietuvių poezijos antologija“. Literatūrai kultivuoti jie išleido du naujus žurnalus: „Literatūros Lankus“ ir „Gabią“. Šiaip didžiąją našta spaudos leidime yra prisiėmę vienuolynai — pranciškonų, marijonų ir jėzuitų.

Tačiau šitos sąlygos negalėjo vis dėlto sužadinti gausios kūrybos. Tiesa, knygų ir brošiūrų kiekis nemažas — net 170 nr., didesnis nei prieš metus. Bet tarp jų daug senesnių knygų naujų laidų. Originalinės lyrikos dėmesį patraukia tik H. Nagio „Saulės laikrodžiai“, M. Vaitkus „Vienatvėje“, B. Rukšos „Ugnies pardavėjas“, P. Pilkos „Žvirbliai inkilėnuose“, Audronės poezija. Beletristikos žymėtinai J. Savickio „Šventoji Lietuva“, J. Jankaus „Paklydę paukščiai“, Dovydėno „Per Klausučių ūlytėlę“, M. Katiliškio „Užuovėja“, J. Švaisto „Petras širvo kas“. Tai vis „seni“ rašytojai. Tarp naujai išėjusių į gyvenimą talentų tenka minėti J. Gliudą, kuris sau vieta literatūroje sutvirtino antru kartu laimėdamas „Draugo“ konkursą nauju romanu „Ora pro nobis“. Novelės premiją laimėjo N. Mazalaitė. Mokslinių veikalų tėra išleidęs M. Biržiška „Liet. Tautos Kelią“ ir V. Biržiška atspaudą apie Valančių. Praeiti metai žymi vėl stambesnę mūsų žmonių įėjimą į kitų tautų knygų rinką. Tai padarė A. Maceina savo vokišku „Didžiojo Inkvizitorium“. Literatūrinį gyvumą visuomenėje palaikė literatūros vakarai, kuriuose šalia tradicinių Brazdžionio, Gustaičio ir H. Kačinsko, pradėjo reikštis ir jaunimas, kuris jau kandidatuoja į rašytojus. Viešoje diskusijoje reikėsi ne tiek literatūriniai klausimai, kiek pasaulėžiūriniai — dėl senosios lietuvių tautos religinės dvasios atgaivinimo ir perkėlimo į mūsų šias dienas. — Iš gyvųjų grandinės išsijungė Kmitas — Urbanavičius ir J. Savickis.

Dailininkai reikėsi dviem kryptim. Derindamiesi į kultūrinę bazę — parapiją, vieni nuėjo į bažnytinį meną. Valeškai su kitais pasisekė ir pernai dekoruoti kai kurias lietuviškų parapijų bažnyčias. Architektas Kudokas pastatydino lietuvių parapijai Clevelande bažnyčią. Kiti mėgino pasireikšti parodomis — Chicagoje, Clevelande. Me-

(Nukelta į 10 psl.)

Feljetonas

KĘSTUTIS KEBLINSKAS

Tris žiemas kiaušinių milteliais barstė mane močiutė Unra, tris vasaras kukurūzais lesino tėvelis Iro, kol pagaliau jo pačio kišenės prairo, o tada mano piemenystės dienų prietelis Izidorius Blatnauskas ištraukė mane iš anų koronių ir partraukė į šią laimingąją kramtgumės tėvynę. Uoste mane pasitiko rankovės apsiraišiojęs pilgrimų palikuonis. Pasakė jis man "haudjūdū", įsimetė į keturračių ir, pervežęs per visą Brodvėjų, paleido prie sulopytos stubelės, kuri buvo taip apipustyta popiergaliais ir apelsinų žievėmis, kad vos besimatė.

— Tai čia gyvena tas naujai pakeltas sitizenas, kurs tave partraukė, — burbtelėjo jankis savo stempale, o paskui visais keturiais keturračio cilindrais, ir bematant pradingo už kampo.

Prasispardęs šiukšlės, persiverčiau per slenkstį, užkopiau dejuojančiais laiptais ir pasibaladojau.

— Kamin! — sugriaudė rūstus balsas, tarsi iš Jerikono dūdos.

Aš įkaminau.

Mano prietelius Izidorius Blatnauskas, su kuriuo senais laikais, kai kerdžius nematydavom, suleidavom karves į vasarą ir plytgaliais bombarduodavom varles, dabar stovėjo nosį įbedęs veidrodin ir kažkokiu šmeru lyginosi kudlas. Greta veidrodžio Betty Grable rodė koja į lubas ropojančią vorą, pusiau paklotą lovoj Donaldukas su Supermanu šoko sukutinį, o ant prausyklos ilsėjosi istorija apie žmogžudystę meilės gatvėje.

— Tegul bus pagarbintas! — pasveikinau, manydamas, kad mano tičiulis šoks, apkabins mane ir pakštels į žandą. Bet Izidorius tik pasuko pusę akies ir toliau sau šmeravo si.

— Hai, Pilype! Velkam į šitą fry kontrę! Ale, kad tave kur Roi Rodžeris perjo, kokį tu taimą pasiūžinai atsibaladoti! Bene nežinojai, kad šiandien deitą turiu? Kur aš tave dabar dėsiu, tokį suklypusį? Pats sakyk!

Man tik pastyro rankos, lyg šakalai, kad net išsprūdo nusibrūžinę ce-

modanai, kuriuose slėpiau paskutines džiovintų žirnių atsargas. Norėjau bičiuliui Izidoriui priminti anas dienas, kai po Plikagalvausko išleistuvių Kengūržemėn grįžova mudu namo, vienas kitan pasiramstydami. Nors gatvė, kuria mes tada įrėmės, atrodė kažkaip nenormaliai kreiva, bet užtat ant dangaus švietė mažiausiai trys mėnuliai. Pagauti nokturniškos dvasios, žadėjova tada vienas kitam amžiną draugystę. Norėjau dabar jam tą priesaiką priminti, bet mano gerklė nefunkcionavo, lyg bulviniu cepelinu užkimšta. Tačiau pats Izidorius, turbūt, išskaitė iš mano bepradedančių traiškanoti akių tas graudžias mintis ir suminkštėjo, kaip keptas obuolys.

— Žinai, Pilypai, mane neboga aidyja sustrakino. Paimsiu tave sykiu ant deito. Ką gi — gudtaimo tai man jau nebus, ale, kad tave sūner ar lėter į amerikanską laifą įbreikyt reikės, tai enyvei džiasit zeseim. Na, bet šitaip tave tai negali civilizuo-tam pasauliui rodyti. Pamanys dar, ko gero, kad kokį keivmeną atsivedžiau.

Izidorius prišoko, nutempė mano dar visai gerą švarką, išplėšė marškinius, paraitojo vieną kelnę, suvėlė plaukus ir, ištepęs savo atsiduodančiu šmeru, pasidžiaugė:

— Ot, dabar jau geriau! Jau panašesnis į sivilaist jūmen bying. Matai, čia tau ne kempės, čia merginas reikia imponuoti.

Taip išsipustę, nusileidom gatvėn, arba s'ryton, kaip man vėliau Izidorius paaiškino. Bijojau, kad žmonės manys mus į bebrų medžioklę traukiančius ir savo paraitotą koją vis mėginau nukėravoti į šešėlį, kad vėl kaip pavidorais neapmėytų, šaukdami: — "Ve, dypukas atvažiavo! Vei-

Piešiniai

Nijolės Vedegytės

zėkit, koks lozorius! Net kelnė viena trumpesnė!" Bet kai pamačiau kelias jau ne pirmos jaunystės moteriškes, paradojančias Brodvėjumi abiem trumpom kelnėm, igavau drąsos ir aš. Matyt, plažė jie čia tai visi su ilgom, pamislįjau.

— Tai kaip laikini šitą kantrę, mūsų tauną, hauzus, viską oltugeze? — teiravosi Izidorius, nusipirdamas apgraužtą obuolį tiesiog po atriedančio sunkvežimio ratų.

— Nu, ką dabar, Izidoriau, — pradėjau aplinkui, — pusė kvarabos, taip pasakius. Tik, žinai, kad per tuos popierius reikia klampoti, o paslydęs ant banano žievės, dar šypsiakaulį gali nusidaužti. Džermanijoj tai nors ir kukurūzus lesėm...

— Et, šatap! — nukirto mane Izidorius, ir pamatęs, kad nesuprantu, pridėjo: — Užsičiaupk savo dideį trepą! Žinok, kad atvažiavai čia į fry kantry ir turi tylėti, kai sitizenai tau spyčina, arba sakyti "very mač", kai klausia, kaip laikini.

Paėję galiuką, pasukom už kampo.

— Ana, ve, strytkaris, — parodė pirštu į barškančią dėžę Izidorius. — Ar ne fainas? Tokių jūs Lietuvoj tai tikrai neturėjot!

Užkunkulivau, kaip virtuvos po primusu.

— Ar tu pablūdai, Izidoriau? Ką tu čia dabar — jūs Lietuvoje! Mažu pats iš Jupiterio nudribai, kad pūtiesi, kaip varlinas pavasaryje. Ar ne abudu sykiu žalią taboką iš Pypkavičiaus daržo kniaukdavom? Ar ne sykiu Raudonojo Kryžiaus pirminin-

— Tegul bus pagarbintas, — pasveikinau

Taip išsipustę nusileidom
gatvėn

ką ėjom vanoti, kai per didįjį dalinimą tu gavai kiaurą batą, o aš suplėkusių pupų blekinę? O dabar tu čia man su savo "jūs Lietuvoj"!

— Šatap. Pilype! Ar jau užmiršai, kas tau popierius išdirbo? — nuginklavo mane sponsorius.

Žygiavom toliau. Jau buvau beketinas paklausti, kur mes einame ir kas per asaba tas deitas, bet prisiminiau, kad esu fry kantrėje ir užsičiaupiau, lyg uodą pusiau kandęs.

Neužilgo Izidorius patraukė mane už rankogalio.

— Ščia, — pasakė jis.

Pastūmė į abi puses svyruojančias duris, įėjom vidun. Dešinėj pusėj tįsojo ilgas stalas su čirškiančiomis petelnėmis ir garuojančiais katilais. Kairė pusė buvo sutvarstyta gardais, panašiais, kaip Kriuklaukių bekonų priėmimo punkte. Tik šitie buvo mažesni ir viduj turėjo po staliuką su sūrmaišiais apmuštais suoliukais iš abiejų šonų. Nespėjom dar mes gerai vienam tokiam garduky įsitaisyti, kai prisistatė kažkokia žmogysta. Izidorius vėliau paaiškino, kad tai buvusi mergina, viso to deito cimusas. Kaip ji atrodė, negalėčiau tiksliai pasakyti, nes, žiūrint iš priekio, tesimatė du raudonu terpinu aptepti vožtuvai.

— Hai, Aizy! — meiliai sučiauskėjo dama Izidoriui, bet pastebėjusi mane, susiraukė ir tyliai paklausė:

— Kas tas per vienas?

— Elio, Čiken! Nieko, šitas tai tik mano senas draugas Filip. Dypas, žinai. Tik šiandien atsimuvino dar.

— Elio, Filip! Haudjedū? — nukreipė dabar į mane ataką gražiulė. Bet kai aš tik atsikrenkščiau ir neprastūmiau nei žodžio, ji vėl atsisuko į Izidorių.

— Ar jis ne tas pats, kur naktį nupiovė virves ir tave iš arabų išlaisvino ir paskui per visą dykumą ant savo dviračio vežėsi?

— Ne, ne tas. Nežinau, ar aš tau jau pasakojau apie jį. Žinai, ten mūšyje prie Neapolio aš jį iš degančio tanko ištraukiau. Taip mes ir susiprieteliavom.

— Ojetus tu mano, tai interesna! Papasakok, papasakok man viską, kaip ten buvo! — kreipėsi ji vėl į mane.

Aš tik išsižiojau ir išverčiau akis, kaip ant kranto išvietintas ešerys. Pats Izidorius tanką, turbūt, tik "Švabijos Caitunge" tematė, o dabar giriiasi, net nesumirkičiodamas. Jau norėjau pasipiktinti šiuo pasaulio apgaulinėjimu, bet jis tik suvarė alkūnę man tarp šonkaulių ir lietuviškai sušnabždėjo, kad tylėčiau. O mergina paaiškino:

— Jis mielai papasakotų, Čiken, tik kad jam dar vis bėda su ta angliška šnektu. Bet nieko, aš viską dar gerai atsimenu.

— Valei, pradėk! — pasirusino jankiūtė ir, įsiremusi kumščiais į žandus, pasiruošė klausytis.

— Uel, tada mūsų brigada buvo nusidanginusi į Graikiją, padėti suomiams kariauti su kryžiuočiais.

— Ar tie kryžiuočiai tai komjūnistai?

— Šiur! Dėl to ir raudonus kryžius ant savo tankų tepiodavo. Tai, kaip sakiau, stovėjome mes su savo generolu Gediminu prie Neapolio, kai į mūsų kempę slidėm atžliaužė visas suplukęs suomių mesendžerys ir pranešė, jog kryžiuočiai apsupo visą motorizuotą maršalo Napoleono diviziją. Prašėsi skubios pagalbos. Gediminas, nei kiek nedvejodamas, įsakė sėstis ant tankų ir mes išjojome. Kelionė ėjosi sunkiai, nes tasyk buvo gili

žiema, kaip ir visada Ramiojo vandenyno pakrantėse. Bevažiuojant, iš po pusnų tesimatė mūsų tankų bokšteliai. Bet tai turėjo ir gerų pusių — prislinkome nepastebėti pusės šūvio atstumu iki magistro Von Stalin armijos ir kad pradėjom lapačyti iš savo katapultų, kad pradėjome mušti panceraustais, tai kryžiuočiai pametė savo šarvus, džypus, konservuotą šokoladą ir pasileido kuris kiek įkerta. Taip mes nesunkiai pralaužėme apsupimo ratą ir išvadavome sustyrusius suomių. Bet tuo viskas dar nesibaigė. Magistras Von Stalin tuoj susigriebė ir pasiuntė prieš mus savo geriausią stribininkų batalioną. Jie iš viršūnių pleškino į Valej Forge slėnyje sustojusius mūsų ir pulkininko Atilos tankus, o mes mažai ką galėjome jiems iš apačios padaryti. Tada mūsų karvedys Gediminas prikimšo mums pilnas kišenes bazūkų ir sako: — "Vaikai, lipkit ir iškrapštykit tuos kryželninkus iš pakriaušių!" Mes taip ir padarėm. Atakuoti mums padėjo vienas suomių tankas. Įkopus pusiaukelę, kažkoks kacapas paleido iš viršaus strėlę su degančiu pakulų kuodeliu ir pataikė tiesiai į tanko kiaurymę. Tas tuoj ir užsidegė, kaip švėbelių dėžutė. Požarninkų aplinkui vistiek nebuvo, tai mes jau norėjom kopti toliau, kai aš išgirdau iš to smilkstančio šarvuočio rėkiant pagalbos. Per dūmus vargais-ne-galais prišliaužiau ir, atsklėdęs skląstį, ištraukiau jau truputį apskrebusį gaisą, kuris pasirodė esąs, va, šitas čia Pilypas.

— Tai jis suomių?

— Ne, jis iš Krajaus. Bet tas nieko. Mudu su juo daug svieto drauge išmaišėva, daug priešiškių špagų sulaužėva, nekartą su mirčia iš vieno buteliuko ragavo. Ja, tai buvo laikai! Ar atsimeni dar Pilypai, kai mūsų draugas Julijus Cezaris siuntė mudu į Dzūkijos džiungles jaunystės vandens parnešti? Kai beplaukiant Nemunu tau krokodilas vos mažojo pirščiuko nenukandė? Ar dar atsimeni kai mudu su generolu Makartūru į Siciliją bridova? Ar nepamiršai, kai tada pas eskimus...

— Tai jūs ir pas eskimus, pas tuos, kur Venecueloj gyvena, buvote?

— Ne, ne, Venecueloj nėra eskimų. Vokietijoje. Važiudami iš Hamburgo su silkėmis į prancūzų zoną, mes buvome pas juos sustoję ir net taikos pypkę rūkėm. Jie mums parodė tada savo sumedžiotų galvų kolekciją, o čyfas pareiškė, kad jis mielai norėtų dar Pilypo galva savo kolekciją padidinti. Ar ne taip, Pilypai?

Izidoriui pradėjus savo epą, aš buvau be žado. Mūsų, gi, mergina rijo kiekvieną Izidoriaus žodį, kaip gaidys sliekus. Žiūrėdamas į jos susijaudinusias akutes, pamažu nurimau ir galop beveik pats pradėjau tikėti, kad eskimų vadas Wiesbade ne užsigėdė mano galvos.

— Teisingai, Izidoriau, teisingai! — kalbėjau dabar momento ekstazės pagautas. — O ar dar neužmiršai to siaubingo vakaro, kada anam šiaurės ašigalio kaime negrai palaikė mudu už penimis ir į košelieną norėjo puvirti?

Hai. Oizy!

Mūsų mergina tik susiėmė rankomis galvą, lyg kas ją pačią puodan norėtų kišti.

— Taigi, taigi, buvo laikai! Bet kas buvo, tas prazuvo, o dabar reikia eit aiskrymo užsisakyti.

Izidorius pakilo, ir aš likau vienas su mūsų žyg-darbiais sužavėta dama.

— Kodėl jūs neinate mokyklon? — paklausiau.
 — Kaip tai? Einu!
 — Aha... O į kelintą skyrių?
 — Į vienuoliktą.
 — Hmhm... Pas mus tokio aukšto nėra. O ką jūs ten mokotės?

— Viską! Visokius sabdžektus — amūrologiją, pletkomatiją, taipinimą, daugybės lentelę, žodžių visą komeršel kursą.

— Aha... — Dabar man viskas pasidarė aišku, kaip Balfo atskaitų knygoje.

— Jūs nuostabus karys, — mane komplimentavo dama, nukreipdama temą.

— Et, riterystė man tik hobis. Tikroji mano profesija, panele, yra aktorius, — pasigyriau, nenorėdamas pasirodyti prastesnis už bičiulį Izidorį.

— Kaip puiku! Papasakokit ką nors iš savo karjeros!

— O, mano karjera neįdomi. Pradžioj šokau Krajaus balete "Vištų ežerą", bet ši sritis nelipo man prie širdies. Perėjau į dramą. Įsikūrus mūvių bendrovei mūsų šalyje, aš pirmas gavau kontraktą. Starinau "Kaubojus pas generolą Kaskijaską" kartu su Kipru Petrausku, o filmoje "Mėnesiena Slabadoj", pasirodžiau kartu su Gloria Swanson.

Pažvelgiau į merginą veidą ir nusigandau. Ji visai nerijo mano žodžių, o iš akių plieskė pykčio žaibukai.

— Gloria Swanson? — užsirūstino ji.

— Ne, ne! Argi aš sakiau Gloria Swanson? Su Ingrid Bergman, su Bergman... — vapaliojau, lyg į barščių puodynę įkritęs kačiukas.

— Ak, tu palaimintas besarmati! — kad šoko ji ant manęs. — Tu nemušarduotas hatdagse, kaip tu gali sakyti ektinės su Ingrid Bergman? Aš galiu išvardinti tau visus pikčius, kuriuose ji starino, ir būk tikras, tu visų melagių tėve, kad ji nevaicino jokio "Mėnesieno" ir dar su tokiu padonke, kaip tu, panašiu į nučiulptą lalypapą!

— Bet, bet... — pradėjau dar teisintis, tačiau ji tik tryptelėjo, protesto ženklą išspiovė kramtgumę ir nulingavo į purviną gatvę.

Grįžęs Izidorius rado mane vieną. Drebėdamas paaiškinau jam visą incidentą ir nuolankiai prašiau atleidimo, pažadėdamas atgiedoti net ir tą atgailos giesmę, kur sakoma, kad mano burna išdžiūvo, kaip savaite saliuone nebuvus, o mano kaulai pavirto į kiaušinių miltelius. Tačiau mano senas bičiulis Izidorius Blatnauskas buvo nepermaldaujamas. Jis drėbė atneštus ledus man į akis, savo kerštingą veiksmą akompanuodamas nepakartojamais komplimentais.

— O tu visų asilų bosc! Argi nežinojai, kad komeršel kurse yra ir dvi valandos mūvyss saijens?

IŠDYKĖS VAIKAS

RABINDRANATH TAGORE

ŠMEIZTAS

Kodėl tos ašaros tavo akyse, mano vaike?

Kaip šlykštu, kad esi visados jų baramas be reikalo?

Rašydamas tu susitepei rašalu savo pirštus ir veidą;

ar tai todėl jie tave vadina purvinu?

Ak, fui! Ar jie drįstų vadinti purvinu pilnaties mėnesį, nes jis susitepęs savo veidą rašalu?

Už kiekvieną mažą menkniekį jie tave plūsta, mano vaike. Jie pasirengę rasti nusikaltimą be reikalo.

Tu suplėšei savo drabužius bežaisdamas: ar tai todėl jie tave vadina netvarkingu?

Ak, fui! Kuo jie vadintų rudenio rytą, kuris šypsosi pro savo sudraskytus debesis?

Nekreipk dėmesio, ką jie tau sako, mano vaike.

Jie sudaro ilgą tavo blogų darbų sąrašą.

Kiekvienas žino, kaip tu mėgsti saldžius daiktus: ar tai todėl jie tave vadina godžiu?

Ak, fui! Kuo tada jie vadintų mus, kurie tave mylime?

ŽAISLAI

Vaike, koks tu esi laimingas, visą rytą sėdėdamas dulakėse ir žaisdamas su nulaužta šakele.

Aš esu užsiėmęs savo skaičiavimais, ištisas valandas dėstydamas skaičius.

Gal tu stebi mane ir galvoji: "Koks kvailas žaidimas, atimtas tau rytą."

Vaike, aš esu pamiršęs meną įsigilinti į pagaliukus ir purvo paštetus.

Aš įieškau brangių žaislų ir renku aukso ir sidabro gabalus.

Su kuo tik bebūtum, tu sugalvoji sau linksmy žaidimų, o aš leidžiu ir savo laiką ir savo jėgas tokiems dalykams, kurių niekada negalėsiu pasiekti.

CHAMPOS ŽIEDAS

Prileiskime, kad aš tik juokais virtau champos žiedu ir augau aukštai ant ano champomedžio šakos; kad juokdamasis drebėjau vėjuje ir šokau ant naujai išsprogusių lapų: ar tu tada mane pažintum, motina?

Tu šauktum: "Vaike, kur tu esi?" O aš sau juokčiausi ir laikyčiausi ramiai ramiai.

Aš gūviai atskleisčiau savo vainiklapius ir stebėčiau tave, kai tu dirbi.

Jei išsimaudžiusi, šlapiais plaukais, išskleistais ant savo pečių, eitum per champomedžio šešėlį į mažą kaimą kalbėti savo maldų, tu pajustum žiedo kvapą, bet nežinotum, kad jis sklinda iš manęs.

Jei papietavusi atsisėstum prie lango skaityti Ramjanos, ir medžio šešėlis kristų į tavo plaukus ir tavo kelius, aš mesčiau savo mažytį šešėlį į tavo knygos lakštą kaip tik toje vietoje, kur tu buvai skaitanti.

Bet ar tu atspėtum, kad tai buvo mažytis tavo vaikelio šešėlis?

Jei vakare eitum į tvartą su uždegta lempa rankoje, aš staiga pulčiau vėl į žemę ir dar kartą būčiau tavo nuosavas kūdikis, ir prašyčiau tave papasakoti man pasaką.

"Kur tu buvai, išdykęs vaike?"

"Aš nenoriu tau sakyti, motina."

"Štai ką tu ir aš tada sakytume."

(Iš "Pilnėjantis mėnuo". Išvertė J. Tininis)

Putinas

RŪPINTOJĖLIS

Dievuli mano, kas per šviesios naktys.
Ir kas plačių padangių per aukštumas.
O žvaigždės, žvaigždės, didelės ir mažos
Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

Išeisiu, sau tariau, ant lygaus kelio:
Ant lygaus kelio tai valia valužė,
Ant lygaus kelio, šviesiąją naktužę
Tai tik jaunam plačias dūmas dūmoti.

Bet kam gi tu, budrus Dievuli mano,
Prie lygaus kelio rūpestėliu rymai.
Prie lygaus kelio, kur vargų vargeliai
Vieni per dienas dūšaudami vaikšto.

Dievuli mano, argi mūsų godos
Tave prie kelio iš dangaus atprašė,
Ar gal tos šviesios rudenio naktužės
Tave iš mūsų žemės išsapnavo.

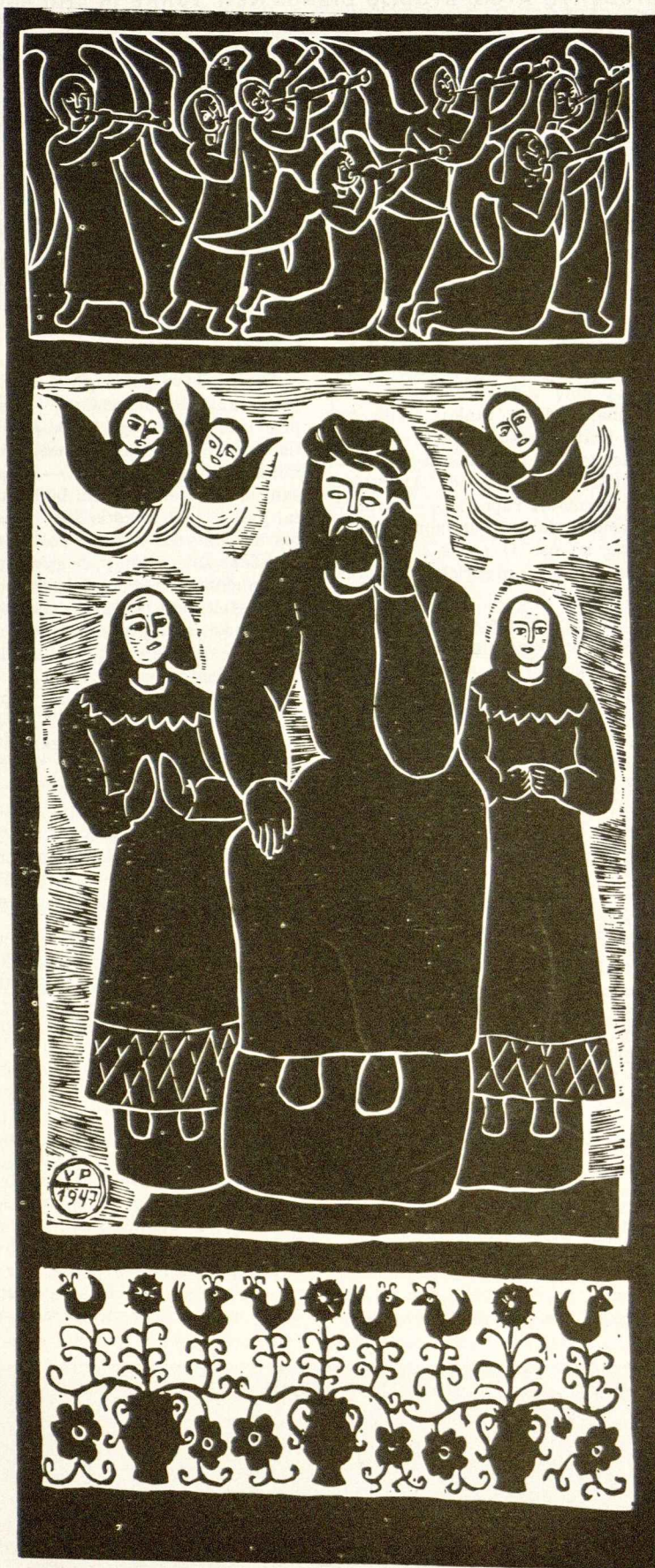
Priimk mane, budrus Rūpintojėli,
Prie lygaus kelio šiųnakt padūmoti.
O kad aukštam danguj tos šviesios
[žvaigždės
Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

DAILININKAS VIKTORAS PETRAVIČIUS, gimęs 1906 m., baigęs Kauno Meno mokyklą, studijavęs Paryžiuje, dalyvavęs įvairiose parodose, yra vienas iš ryškiausių ir stipriausių mūsų meno kūrėjų. Jis, pasinaudodamas moderniojo meno laimėjimais, grįžo į lietuvių liaudies meną, stengdamasis iš jo gelmių pasisemti ir atgaivinti jo dvasią. Nekopijavo aklai senųjų raizinių, bet, pasisavindamas jų primityvų ir kartu nuoširdų interpretavimą, įvesdamas liaudies ornamentus, sukūrė tvirtą ir individualų meno pasaulį.

Savo originalumu jis patraukė visų dėmesį, nuoširdumu ir tvirta kompozicija laimėjo pripažinimą. Jis yra laimėjęs įvairių premijų Lietuvoje, Paryžiuje, paskutinę — Chicagoje.

Atėjo į mūsų meną su pasakų iliustracijomis, kuriose padvelkė naujumu, nuoširdumu. Kartu prasivėrė ir dailininko melancholiškas pasaulio supratimas. Tremtyje jis išaugo į tragiką, į begalinį savos žemės pasiilgimą.

Savo darbus yra išleidęs atskiromis knygomis. Paskutinė jo iliustruota knyga yra Balio Sruogos "Giesmė apie Gediminą". Šiuo metu gyvena Chicagoje.

V. Petravičius — Rūpintojėlis

STUDENTŲ AT-KŲ STUDIJŲ DIENOS NEW YORKE IR CHICAGOJE

TAI BUVO GRAŽIOS ŠVENTĖS

ARIUS VYDAS

Penktosios Avenue ekspresas, visas rasotas ir dūšaudamas garu, tyliai įšliaužė į New Yorko Grand Central stotį. Visą naktį lėkęs didžiųjų ežerų pakrantėmis, rytų lygumomis ir uolėtų Hudsono upės krantu, jis dabar dar kartą atsikvėpė ir pabėrė į peroną visą būrį keleivių. Perimdamas lagaminą iš vienos rankos į kitą, pamazu, pratrindamas akis — nekoks ten miegas, kad ir minkštai atsisėdus, — išėjau į stoties salę. Ankstyvas rytas. Pirmasis rūpestis — pavalgyti. Bežiovaudamas, staciono išgeriu puoduką kavos. O po to į požeminį traukinį ir su pragariškais trenksmais į Brooklyną.

Klausite, ko gi čia dabar be miego, su didžiausiu lagaminu rankoje atsi-beldi, žmogau, visus septynis šimtus mylių į Atlanto pakrantę? Atsakymas tik vienas: atvažiuoju išmintin-gesni pasidaryti — į studentų ateitininkų studijų dienas. Nors studijų dienos teprasideda popietę; bet ta popietė atbėga, nespėjus net du kartus į laikrodį pasižiūrėti. Ką gi tai reiškia pusė dienos New Yorke!

☆

Studijų dienų vieta — jauki Bro-oklyno ateitininkų ramovė, Angelų Karalienės parapijos mažoji salė. Kursantų sąrašas tįsčiodamas ilgėja. Ir kiek čia seniai pažįstamų veidų, draugų ir draugių. Atstovaujamos veik visos rytinės Amerikos draugovės. Na ir kratomos rankos, skamba tradicinis „kaip, kas naujo“, sveikinamasi su šventėmis ir dalijamasi įspūdžiais. Tik drūtas studijų dienų „boso“ A. Sabaliausko balsas tepa-jėgia jaunimą sutupdyti kėdėsna.

Studijų dienos pradedamos St. Lū-šio paskaita „Studentų ateitininkų katalikiškosios tautinės akademinės bendruomenės reikšmė“. Prelegentas pažvelgęs į studentų ateitininkų bend-

ruomenę iš visų galimų taškų, pada-ro labai tinkamą įvadą pačioms stu-dijų dienoms. Diskusijose išsiaiškina-ma ir dar konkrečiau apibrėžiama bendruomeninio gyvenimo prasmė ir funkcijos.

Šitaip į save pažvelgęs iš arčiau, — juk esame bendruomenė, — einame prie kitų klausimų. Prof. J. Brazaitis savo paskaitoje nušviečia akade-minio jaunimo ir tautos — valstybės santykius: kiek ir kokių būdu stude-n-tai gali ir turi reikštis kaip gyvi tau-tos ir valstybės nariai. Toliau dr. A. Šerkšnas savo įdomioj ir gyvo stiliaus deimantiukais nubertoj paskaitoj ap-tašė ateitininkiją, kaip akademinio lavinimosi atbaigimą, nurodė ateiti-ninkijos auklėjamųjų idealų šaltinius bei momento reikalavimus ir darbo metodus toje srityje. Kun. prof. St. Yla savo paskaitos temą „Parapijos bendruomenė ir jos organizacijos“ pakėlė platesnėn plotmėn: „Bažnyčia — Kristaus mistinis kūnas“. Parapi-ja gi mažoji to kūno dalis, krikščio-niškojo gyvenimo vystytoja ir vykdy-toja. Paskutinėj studijinės programos paskaitoj L. Dambriūnas iškėlė ak-tualųjį ateitininkiškojo visuomenišku-mo klausimą.

Nereikia nei sakyti, kad kiekviena šių paskaitų buvo palydėtos gausiom ir karštom diskusijom. Malonu buvo pastebėti, kad išimtinai visi studijų dienų dalyviai nebuvo vien tik snau-džiantys klausytojai, bet dažnai kėlė rankas ir mintis.

☆

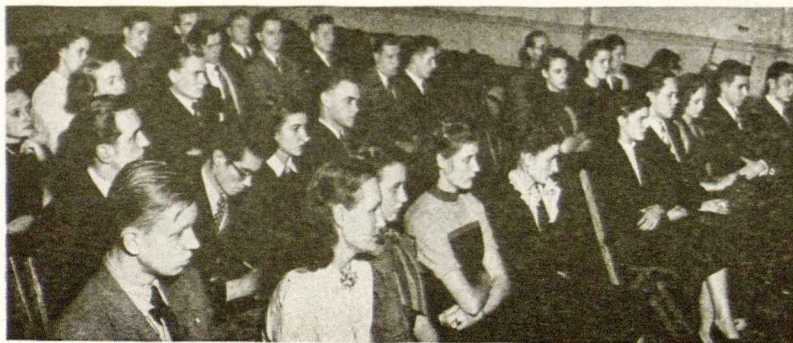
Bet vien tik paskaitos, kad ir kaip gerai parengtos bei įdomios, sakysite, sauska. Reikia sutikti. Kantry-bės tačiau. Turėjome daug progra-mos ir programos tarpuose. Pirmiau-sia stengėmės pasirašytąjį studijų dienų moto „...bendruomenė“ nepa-

likti vien tik popieriuje, bet perkelti į savo tarpą. Ir pavyko. Visi ištiesą dieną praleisdavome drauge. Drau-ge iš ryto šv. mišių metu artindavo-mės prie Dievo stalo, drauge pusry-čiaudavome ir pietaudavome, o vaka-re drauge sudrebindavom ramovės langus sutartine. Ir nors kaklai išsi-tęsavo bedainuojant, bendruomeninė nuotaika neatslūgdavo: kojos pačios nuo grindų pakildavo, dar plokštelei vieną kartą pilnai apsisukti nespėjus.

Ko gi pietų metu visi taip dairosi ir laukia? Juk šeiminingės beveik viską jau sunėšė, ir nevienas serve-tėle braukia lūpas: skanu buvo. Ne-atspėjot? Gi studijų dienų oficijozo — humoro laikraščio. Redaktoriai A. Sužiedėlis, K. Keblinkas ir A. Barz-dukas, nugriebę valandėlę laiko, „per-gargaliuodavo“ paskaitų bei diskusi-jų mintis ir jas studijų dienų daly-viams dar kartą primindavo, perkošę per savo leisto „Gargalo“ sieta. Karts nuo karto pasijuokti, o ypač po pie-tų, sveika...

Ar apsieis studentiškas susiėjimas be literatūros ir meno vakaro? Koks klausimas! Aišku, ne. Ir štai pilnu-tėlei Angelų Karalienės parapijos sa-lei nekantraujant, scenon užlipa Kęst. Kudžma. Jis sąmojingai ir linksmai vieną po kito pristato jaunuosius li-teratus, solistus, humoristus: Aušrą Bendoriūtę, sol. R. Vilčinskaitę, pia-nistę A. Kepalaitę, G. Buračaitę, D. Nauragytę, N. Bogutaitę, K. Kebli-nką, V. Karečkaitę, A. Sužiedėlį ir Ald. Baužinskaitę. Vakaro programos be-siklausydamas vyr. „Ateities“ redak-torius ramiai atsidūsta ir sau suš-nibžda: „Ačiū Dievui, galėsiu sau ra-miai kada nors į pensiją išeiti, ir, pypkę rūkydamas, nebijoti, kad „Ateities“ puslapius senieji teprira-šo.“ Nors nedrįsdamas garsiai pritar-ti jo minčiai, taip pat atsiūstu pats sau: „Tai dar ilgai bus ką skaityti ir ko klausytis“. Vakaras visapusiš-kai pavykęs. Jaunimas dirba, kuria ir pamažu išeina su savo kūryba į pasaulį.

Studijų dienos oficialiai baigiamos iškilmingu posėdžiu Apreiškimo pa-rapijos salėje. Jo metu iškilmingą pa-sižadėjimą duoda vienuolika stude-n-tų ateitininkų kandidatų. Nepapras-tai turiningą ir reikšmingą paskaitą skaito ateitininkų federacijos vadas prof. S. Sužiedėlis. Jis pabrėžia žmo-gaus, kaip Dievo atspindžio gyveni-mo tikslą, katalikiškosios akcijos svarbą, studentiškojo judėjimo prie-mones ir metodus bei gero profesinio pasiruošimo reikalingumą ir tvirtą nusistatymą principų atžvilgiu. Sen-draugių vardu sveikinimo žodį tarė Pr. Naujokaitis.

Iškilmingas studijų dienų posėdis New Yorke. Klausomės...

...garbės prezidiumas. Kalba At-kų
Fed. Vadas prof. S. Sužiedėlis.

Nuotraukos V. Maželio

New Yorkas didelis ir įdomus miestas, kuriame nuskesta žmonės, valandos ir milijonai. Studijų dienų rengimo komisija — Vyt. Vygantas, Ir. Mikulskytė, R. Kontrimas ir visa eilė Brooklyn stud. at-kų, netik sukvietė prelegentus, surado nakvynės ir neleidė išalkti, bet taip pat suteikė progą bent trumpai pažvelgti į šio didmiesčio stebuklus. Ir štai po "iškilmingų" pietų "Palangos" užkandinėje susirūdame visi į subvėjų, o jis, raitydamasis ir siūbuodamas, nutrinks į Manhattaną. Čia einame į Radic City Music Hall, kur išplėstomis akimis žiūrime Kalėdinės programos. Įdomu.

Ir vėl traukinys. Visą naktį nestodamas jis skrodžia tamsą ir, tik saulei besivejant savo spinduliais jo apšarmojusius kulnus, kveptelna valandėlę Buffalo'e. Po to vėl pirmyn. Pamojavęs "labas rytas" Clevelandui, traukinys persoka Erie ežero įlankos tiltą ir, laikrodžio rodyklėms artėjant pavakarėn, įpuškuoja Chicagon.

Čia gi kaip išluota: nei vieno studijų dienų dalyvio. Į klausukus susiraičiusias kakto raukšles šeimininkė, kurią vienintelę randu vyčių salėje, atsako, kad dabar lankomas miestas. Visi studijų dienų dalyviai, kas automobiliais, kas valdinėm priemonėm, buvo nuvykę į Herald American laikraščio redakciją. Išpūdziai? Stebuklai, sako. Laikraštis kaip antklodė storio, o per minutę labai daug tūkstančių iškrinta iš mašinos. Ir sausi jau, supjaustyti, — tik skaityk. Iš spaustuvės grįžtant, sustota Chicagos lietuvių katedroj, šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioj, kur pasigėrėta puikia architektūra ir nauju dekoravimu. Gražu, pasakoja. Ir kodėl tie traukiniai greičiau nevažinėja, — būč' ir aš spėjęs.

Bet mano pasivėlinta ne tik paekskursuoti po Chicagą, bet taip pat nespėjau ir į pačių studijų dienų atidarymą. Jos prasidėjo jau sekmadienio vakare iškilmingu aktu, kurio metu kalbėjo prof. A. Damušis, kun. K. Jursėnas ir skautų bei vyčių atstovai. Meninėje dalyje Alg. Kavaliūnas skambino pianinu, L. Širmulytė skaitė savo kūrybos ir D. Valančiūtė su V. Tautvydaite atliko melodeklamaciją. Po to linksmai pasišokta.

Studijinė programa pradėta kun. T. Alijošiaus, S. J. paskaita "Mistinis Kristaus kūnas ir ateitininkija". Tos pačios dienos vakare svečias iš Clevelando dr. A. Damušis plačiai išgildeno organizuoto katalikų aka-

deminio sąjūdžio bendruomeninės prasmės klausimą, atsakymą rasdamas katalikiškoje akcijoje ir jos statomuose akademiniam jaunimui uždaviniuose: vykdyti rechristianizaciją savo tarpe ir išsiugdyti į aiškiai matančius, tiksliai sprendžiančius ir energingai veikiančius tos akcijos pasauliečius vadus. Ateitininkiskąjį visuomeniškumą su kursantais tiksliai ir produktyviai iškeveno J. Kavaliūnas. Jis pabrėžė tolerancijos ir kito supratimo dvasios svarbą visuomeniniam darbe, o paskaitą baigė socialinio ir politinio auklėjimo aptarimu. Apskritai studentijos visuomeninius uždavinius nurodė prof. G. Galva, o kun. dr. A. Baltinis daug diskusijų sukėlusioje paskaitoje "Ateitininkų tikslai ir principai ir studentiškoji bendruomenė" nurodė atsakymus į daugelį laiko dvasios mums statomų reikalavimų.

Nors ir nebuvo gausu čikagiškių studijų dienų dalyvių, bet po paskaitų diskusijos buvo gyvos. Jos parodė, kad jiems kyla daug vertų minčių ir sumanymų. Čia taip pat neužmirštama bendruomenės dvasia: jaukioj mažutės tėvų jėzuitų koplytėlės tyloj kilo į Viešpatį karšta mūsų malda. Šv. mišias sekdamo agapė tėvų jėzuitų valgomajam, o po jos paskaitos. Vakaraus "maestro" Tėv. Borevičius, S. J. su savo patefonu išjudindavo kursantus "polkai su ragučiais", pasirodydavo J. Manelio ir L. Širmulytės redaguojama "Kolegė piela", kuri, kad ją šimtas, visą norą juoktis retkarčiais atimdavo. Kaip gi juoksiesi, kai pats tampi to "pielavojimo" objektu: gyvą žmogų pjausto, ir gana. Bet — kai redaktoriai tarkuoja kitą, ne mane, "oh boy!", — bent nusijuokdavom.

Chicagiškės studijų dienos užbaigtos Naujų Metų sutikimu Marshall Ballroom salėje. Čia kalbėjo J. E. vysk. V. Brizgys ir Tėv. J. Borevičius S. J. Lietuvos himno garsams aidint, senieji metai užleido vietą naujas vil-

tis ir tikėjimą nešantiems naujiesiems.

Trys dienos praskrido kaip vėjas Chicagos gatvėse. Studijų dienos prabėgo gražioj nuotaikoj, atnešusios daug vertingų sumanymų ir įgyvendintų minčių. O kad jos buvo tokios, — dėkoti tenka SAS centro valdybai, studijų dienų rengimo komisijai, ypač jos pirmininkui J. Maneliui, Tėv. J. Borevičiui, red. S. Piežai, taip nuoširdžiai aprodžiusiam dienraščio Herald American redakciją, poniai Trimakienei, savo užkandinę studijų dienų dalyvius pavaišinusiai pietumis, ir visiems prie šių dienų surengimo prisidėjusiems.

Ir vėl sakiau sudiev. Traukinys neria pro Gary surūkusius fabrikus, South Bend universitetinį miestuką ir suplyšusiu sniego tinklu apdengtas pievas. Patogiai įsitaisau sėdynėje, ir nuvijęs įkyrų "funnybookų" parduotuvę, pats pasiimu knygą. Bet pažiūrėjęs penkias minutes į pirmąjį puslapio žodį, nutariu, kad dabar tikrai nesiskaitys ir atsišokus stebiu pro traukinio pučiamus dūmus, lange pasirodiančius ir vėl dingstančius vaizdus.

Gražiai praleistos Kalėdų atostogos.

Galvoje tebesisuka studijų dienų mintys, kad jau atėjo laikas studentijai vėl tapti gyvenimą stimuliuojančia jėga, kad reikia susirūpinti ateitininkijos augimu ir kad šis darbas yra mūsų — studentų ateitininkų ran-kose, kad, ruošiantis laisvos tėvynės atstatymui, mums pirmoje vietoje stovi geras intelektualinis pasiruošimas, kad esame bendruomenė — gyva ir reikšminga... Puikiai, visdėlto, prabėgusios atostogos, po kurių vėl mokyklos suolas, braižikliai ir, kas svarbiausia, pastangos iškeltas studijų dienose mintis įgyvendinti.

Lygiai po aštuonių dienų ir vienos valandos, traukiniui pagal tradiciją pavėlavus, lipu savo "rezidencijos" laiptais...

Gražios Kalėdų atostogos...

Lietuviškosios*) bendruomenės gyvavimo sąlygos dabartiniu metu nėra įprastinės, o pačios bendruomenės padėtis nėra optimistinė. Girdime daugiau dejonų, nei akcijos, matome daugiau irimo, negu vienybiškumo. Kiekvienas tremtinys šiandien nori gyventi tik savo laime. Asmeninė gerovė pastatoma aukščiausiaja vertybe. Nežiūrint dedamų pastangų, dingsta tremtinių tarpusavės atsakomybės pajauta. Šitą reiškinį pastebime ir katalikų tarpe. Juo toliau, juo populiariesni darosi Kai no žodžiai: "Ar aš esu savo brolio sargas?" Šita dvasia kaip nuodas laša į lietuviškasias organizacijas bei studentišką jaunimą. Asmeninio pasisekimo ir asmeninio džiaugsmo įieškojimas, kitaip tariant, individualizmas ir dvasinis egoizmas vis gilyn skverbiasi mūsų tarpan. Nesame prieš Kūrėjo mums įdiegtą asmeninės ir intymios laimės troškimą, kuris yra šviesus ir galingas akstinas gyventi ir kurti, bet negalime pasisakyti už asmens reikalų sudievinimą, atsieliamą natūraliųjų bendruomeninių ryšių su tauta ir Bažnyčia neigimu ar silpninimu.

Giliai sielojamės dėl šių faktų, kurie reiškia, jog yra prasidėjusi lietuviškosios tremtinių bendruomenės

*) Iš Stud. at-kų aplinkraščio.

Į KATALIKIŠKĄ, TAUTINĘ IR AKADEMINĘ BENDRUOMENĘ

dezintegracija, išsiskaldymas, atomizavimas, ir tai ne tiek politiniais ar ideologiniais, bet visų pirma iš dvasinio egoizmo plaukiančiais motyvais. Mūsų nuomone, šios anormalios padėties pagrindinė priežastis yra lietuviškosios ir katalikiškosios bendruomenės sąmonės nusilpimas. Studentiškuoju atveju šioji padėtis reiškia ir mūsų organizacinio bei akademinio bendruomeniškumo nuosmukį.

Dėl bendruomeniškumo nykimo ne vieno vyresnio ir jaunesnio žmogaus mintyje atsiranda dvi lietuvių tautos: viena — Kalvarijų kenčianti — namuose, kita — tremtyje. Gyvendami svetimose bendruomenėse ir svetimose valstybėse ir turėdami teisę pasidaryti jos piliečiais, natūraliai jaučiame dvilypį lojalumą: ne tik savai, bet ir amerikiečių tautai, ne tik lietuviš-

viškajai, bet ir Amerikos valstybei. Su dideliu betgi susirūpinimu reikia iškelti faktą, jog dažnai lietuvių sąmonėje lojalumas Lietuvai ir Lietuvos valstybei gęsta.

Dėliai šitų priežasčių, atsiliepdama į esamą lietuviškosios bendruomenės padėtį, Jūsų Centro Valdyba religinio, tautinio ir akademinio bendruomeniškumo gaivinimą bei ugdymą laiko pagrindiniu aktualiuoju Sąjungos uždaviniu, skelbdama šių metų mūsų studijine tema ir darbo vedamąją idėją šūkį "Studentų Ateitininkų Sąjunga, kaip katalikiškoji, tautinė ir akademinė bendruomenė".

Turime sukurti tamprią organizacinę akademinę vienybę, vis labiau brandinti mūsų ideologinį susipratimą, išsiugdyti asmeninę atsakomybę už vienas kito darbą, pagaliau aukotis tam darbui, nors valandėlei atsimenant, jog yra ir bendri, ne tik asmeniniai interesai, kad visas darbas skiriamas Kristui ir Lietuvai. Gilus bendruomeninis susipratimas, pasireiškęs gyvu ir energingu darbu, leis giliau išgyventi tikėjimo ir tautos vienybę ir bendrąją atsakomybę. Energinga mūsų pačių akademinės bendruomenės organizacinė veikla duos galimybę entuziastingai ir pasišventusiai, su drąsa ir meile galvinti blėstančią visų mūsų bendruomeniškumo sąmonę.

Genutė Buračaitė

AUKSTAM DANGUI

Kai sužiba aukštam dangui žvaigždutės,
Aš suskaičiuoti noriu jas...
O atminimuos tu, sesute,
Palaistai džiūstančias rūtas...

Regiu, kaip miglos supa sodą, —
Viršūnės stiebiasi aukštai.
Ir vėjas šlamesiu vienodu
Šakelę judina lėtai...

S A P N A S

Aplink naktis, aplink tylu.
Ir mano sieloj taip graudu.
Tamsa apglėbusi šilus, —
Užklos ir mano troškimus...

Stai aš jau pievoje rami.
Žolelė supasi trapi.
Einu taku ties upeliu,
Plaukiu su giesme vyturių...

Siūbuoja karklai į šalis,
Juodi kaip praeita naktis...
Ir gluosniai tiesia man rankas,
Ir glostau jų sausas šakas...

K A A T N E Š Ė 1952 M.

(Atkelta iš 3 psl.)

niu atžvilgiu nei naujų talentų nerasta, nei didelio lygio nepasiekta, bet visuomeninių atžvilgiu parodos palaikė lietuvių meninį domėjimąsi. Australijoje, Pietų Amerikoje savo parodas surengė atskiri dailininkai. New Yorke buvo pirmoji foto paroda (Maželis). Spaudoj buvo diskutuojama kritikos klausimas, ar į mūsų parodas žiūrėti atleidžiai ar kelti griežtus reikalavimus.

Minėtini taip pat mūsų sportininkai, kurie reiškęsi tarptautinėj plotmėj — daugiausia šachmatininkai ir futbolininkai.

ATEITININKŲ ORGANIZACIJOS gyvenimą žymėjo dvi linkmės — organizacinė ir ideologinė. Baigus imigracinį kelią, vėl susigaudyti ir sustiprinti organizacinius ryšius. Buvo išrinkta nauja Federacijos vyriausioji vadovybė. Iš pareigų pasitraukė Dr. A. Damušis ir į vadus buvo išrinktas prof. S. Sužiedėlis. Studentų ateitininkų sąjungos pirmininku išrinktas V. Zvirzdys, moksleivių — A. Viliušis. Buvo surengtos moksleivių bei studentų dvi stovyklos Vakarų ir Rytų valstybėse, o taip pat Kanadoje. Studentai surengė dar ir studijų dienas New Yorke ir Chicagoje. Iš trijų Federacijos sąjungų studentai su mokleiviais suspėjo jau geriausiai susiorganizuoti. Minėtina taip pat didelė "Ateities" žurnalo pažanga. Nauji administracijos žmonės surado garbės leidėjų, kurie palengvino piniginę našta, o redakcija ne tik laikraštį pagerino, bet ir suspėjo paruošti naują jaunų bendradarbių kadra.

Nieko naujo pereiti metai nedavė pačiai Lietuvai. Nebent naujas deportacijas, naują kraują. Tik su metų pabaiga atėjo kiek daugiau vilčių.

J. Br.

ALĖ NAKAITĖ

TĖVŲ NAMUOSE

Kur praeina vaikystė, graži ir neapčiuopiama kaip sapnas, o po daugelio metų ryški ir spindinti kaip tikroji laimė? — Tėvų namuos. Praeina čia ir jaunystės didelė dalis, kuri dažnai gražiausiais metais vadinama. Tėvų namuos.

Pavadinčiau tave, mergaite, laimingiausia, jei ir tremty turi tėvų namus. Tiesa, jie ne tėviškė, ne Lietuvoj, tačiau jei gyveni su tėvais, tavo kasdienybė daug šiltesnė negu kitų. Laikyk tą laimę Dievo dovana ir mokėk ją branginti.

Tu pati matai, kaip tėvams sunku tremty. Netekus turto, profesijos, dalies sveikatos, tenka jėga veržtis į darbus bei darbelius, kur išspaudžiama nervai ir prakaitas, o atlyginama tik pliku doleriu, nes apie moralinį atlyginimą ir dvasinį pasitenkinimą, kurį jie turėjo tėvynėj, vargu ar čia galima kalbėti. O gal jie dirba per tempę jėgas, kad tave išstumtų į mokslą ir į geresnį gyvenimą? Mergaite, tik pagalvok! Tau betruksta tik Lietuvos oro, šiaip jau tu viską turi, kaip mes turėjom tėvynėj: tėvų globą, tėvų namus, paramą, žygiuojant ateitin, ir tikras šventes. Iš tiesų, švenčių nuotaika tik tada tikrai gera, kai visa šeima sėda prie stalo ir kai valgi paruošia ir patiekia Motina.

Ar tu šitą laimę įvertini, mergaite? Atsibusk, jei esi paniurusi, surūgusi, irzli ir jautiesi vis kažko nepatenkinta. Atsibusk dabar, nes, per vėlai atsibudusi, labai gailėsies. Kiek dukterų ir sūnų tremty prisimena motiną su didžiausiu širdies skausmu! Dažnai neįvertino tėvų namų šilimos tada, kai buvo jos apsupti, dažnai užmiršdavo į ją atsigręžti, apsvaigę naujų kelių jieškojimu, dažnai net užgaudavo, sviesdami netinkamo elgesio trupinių, kritikos, ironijos...

Gal tu esi viena iš tų, kurios tėvai liko nepermatomaj nežinioj ir nesibaigiančioj vergijos kančioj? O gal tavo tėvų namai sugriauti karo audros, o tėvai ilsisi barbarų mindomaj žemėj? Jeigu tu esi iš tų, noriu priminti vienos tremtinės studentės žodžius: "Tėvai liko. Čia neturiu jokių globėjų. Mano elgesį tvarko mintis apie motiną. Kiekvienoj kryžkelėj, kiekvienoj abejonėj pagalvoju: ką sakyti ji, ką patartų pasirinkti. Ir elgiuosi taip, kaip ji norėtų, nors

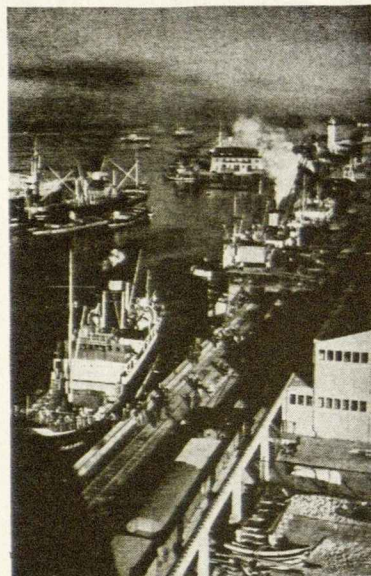
Ten, kur sraunusis Nemunas jūron plukdo Lietuvos upių vandenį, kur Kuršių marios susilieja su Baltija, stovi Klaipėda — mūsų vartai į laisvąjį pasaulį. Plikto likimo persekiojama, ji tylomis prisimena vokiškos vergijos pradžią — Mimmelburgo pilies pastatymą prieš septynis šimtmečius — ir šiais metais mini savo trisdešimties metų prie Lietuvos prisijungimo sukaktį.

Po svetimu kardu. Dar priešistoriniais laikais viena iš senųjų lietuvių genčių, greičiausiai kuršiai, prie Nemuno žiočių turėjo savo prekybos uostavietę ir pilį. Pabaltijin išbrovę vokiškojo kalavijo riteriai nudžiugo, radę tokią strategiškai svarbią vietovę, ir 1252 m. paskubomis čia pasistatė Mimmelburgo pilį, vėliau linksniuojamą Memelio vardu. Ištikinę šios pilies nepatvarumui, atėjūnai tuoj pat pasistatė mūrinę tvirtovę ir 1254 m. Klaipėdai suteikė miesto vardą. Iš čia jie manė pavergti Lietuvą.

Tačiau lietuviai nepabūgo nei tvirtovės mūrų: 14 a. pradžioje užpuolę jie sunaikino miestą ir sudegino priešo laivus, o vėliau ir pačią pilį tris kartus ugnim nuplieskė. Net kryžiuočiai, kurie 1328 m. Klaipėdą perėmė iš kalavijuočių, savo naujai pastatytą pilį lietuviams atsilaikyti nepajėgė. 17 šimtmetyje Klaipėdą užpuolė švedai, o 19 a. rusai.

Nemaža kentėjo ir visas kraštas — vadinamas Mažąja Lietuva. Ten atspausdino pirmąją lietuvišką knygą, ten reiškėsi Donelaitis, ten buvo puoselėjama lietuviška raštija iki 19 a. pirmosios pusės. Paskui prasidėjo baisus vokietinimas.

Kraštas sužydi. 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos krašto gyventojai sukilo ir prisijungė prie Lietuvos. Kai Talinas, Ryga, Karaliaučius išaugo į didmiesčius,

Klaipėdos uostas

Klaipėda, svetimų valdoma, skurdo. Tik prisijungus prie Lietuvos, ji sužydėjo, o kartu — ir visas kraštas. Buvo pagilintas uostas, pastatyti molai ir įrengti elektriniai kranai. Kasmet atplaukdavo vis daugiau ir daugiau laivų su prekėmis ir iš Lietuvos išveždavo mūsų gaminius. Miestas plėtėsi ir klestėjo. Augo nauji pastatai, nauji rūmai, švietimo ir pramonės įstaigos, fabrikai.

Ir vėl okupantai. Pačiam žydėjime 1939 m. Hitleris vėl atplėšė Klaipėdos kraštą ir prijungė prie Vokietijos. Dabar po antrojo pasaulinio karo jis vėl prijungtas prie Lietuvos, bet kas iš to, kad ten nėra laisvės. Miestas ir kraštas rusinamas.

Bet mes tikime, kad tos dienos ne už kalnų, kai Klaipėda vėl bus mūsų laisvos tėvynės vartai į pasaulį. Jie prasivers ir mus, klajojančius po pasaulio platybės, priims.

Kęst. J. K.

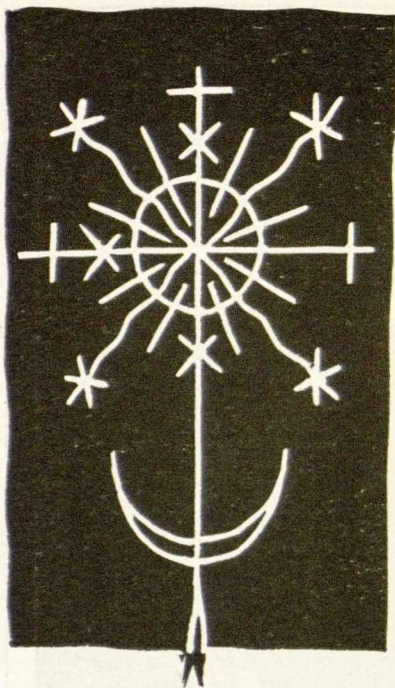
ji toli, nors buvo nemokyta kaimietė, bet išmintinga ir dora moteris ir, svarbiausia, mano motina".

Žinau, kad tau šitų žodžių aiškinti nereikia.

Tu jauna ir pilna nerimo, kadangi tik pradėdi kurti savo gyvenimą. Kiekvienas kūrėjas neramus. O neramieji daugiau suklęsta. Aš žinau, kad tu nenorėtum per daug suklęsti, todėl atkreipiu tavo žvilgsnį į tėvų namus. Jeigu juos čia turi,

glauskis visa širdimi prie jų šilimos. O kadangi nebesi kūdikis, padėk kuo tik gali tėvams, nes jų našta, kaip tremtinių, dvigubai sunki. Ir jeigu tavo tėvų namai liko, jeigu esi viena arba beveik viena, kaip išbaidyta paukštė iš šilto lizdo, pasvarstyk anos studentės žodžius.

Kai praeis dar kiek metų, žinau, tu, kaip ir daugelis, atsakysi: "Kur liko mano giedriausios dienos? — Tėvų namuos."

Nusiminimas — pralaimėjimo pradžia. Nusiminimas yra nuodėmė prieš tautą ir tėvynę.

Krupavičius

Mūsų visuomeninis atgimimas turi būti atremtas ne tik į tvirtą dorinį religinį pagrindą, bet ir į drausmingą tautos susiorganizavimą pagal visuomeninės kultūros reikalavimus.

St. Šalkauskis

Vadovauti — reiškia rengti pavaduotojų, darytis nebereikalingu, kitus auklėti vadais.

Fr. W. Foersteris

Zuvusiųjų draugų dvasia gimdė jų širdyje neapsakomą tebuklingą galią: jie ėjo ant to kalno neužsileisdami paskui vienas kitą.

J. Biliūnas

Gyvoji dvasia nuolatos kuria naujų gėrybių, kurios pralaužia tradicines sienas ir gyvenimą atpalaiduoja nuo sustingimo. Kultūroje vyksta tyli, bet nuolatinė revoliucija prieš visa, kas yra sena. Žmogus yra amžinas sukilėlis.

A. Maceina

Nebijok, jei neturi draugų. Geriau yra visai neturėti draugo, negu gailėtis per greit jį pasirinkus.

Silvio Pellico

PO STUDIJŲ DIENŲ

Šios Kalėdų atostogos praėjo darbo ženkle. Chicagoje, New Yorke, Bostone ir Philadelphijoje buvo studijų dienos. Ištrūkęs iš mokyklos, jaunimas suvažiavo į savo posėdžius, kur svarstė gyvus reikalus, nagrinėjo ideologijos klausimus.

Studentų plane kaip tik buvo akcentuota grįžimas į save, savo organizacinio pasaulio pažinimas: kas mes esame ir ko mes nūdien siekiame. Retai kur kitur, kaip Amerikoje, žmogus gyvena už savo namo sienų ir už savęs. Darbas jam atima laiką, o laisvo laiko metu šimtai pramogų šaukte šaukia skubėti. Taip žmogus ir negrįžta į save ir nežino, ko jis siekia. Ir mūsų ateitininkų organizacija gyvena sunkiose sąlygose. Ir mes skubame, įsižiūrėję į savo asmeninius reikalus ir bendriam organizaciniam darbui neberandam laiko. Šios studijos ir padėjo susirasti, ko mes siekiame. Jos paskatino išeiti iš savo asmeninių siaurų reikalų į būtinus visuomeninius darbus, į organizacinę veiklą, asmenybės ugdymą.

Moksleiviai turėjo savo darbo planus. Jie buvo kuklesni, bet ir jie siekė idelloginio pagilino, atskleidė aktualius laiko uždavinius. Ir vieni ir kiti išsinešė iš studijų gyvą norą veikti ir reikšti. Tad reikia džiaugtis, kad abi sąjungos, — studentų ir moksleivių, — surengė tas dienas. Tegul būna jos pavyzdys ir kitoms atostogoms!

Vertindami jas, turime pastebėti, kad jose dalyvavo ne taip jau daug. Galėjo ir daugiau suvažiuoti, nes dauguma per šventes buvo laisvi. Ar tik netrūko čia paraginimo, ar pačiuose štabuose nebuvo spragų, pro kuriuos prasiveržė nesklaidumai. Jeigu būtų daugiau paraginta, pareklamuota, tikrai ir jaunimo būtų buvę daugiau.

Reikia pagalvoti, ar nebuvo perkrautos ir studijų dienos. Ar nebuvo per daug paskaitų, sugrupuotų viena po kitos. Klausytojai išvargę nepajėgė sekti ir koncentruotis. Patiems klausimams išsiaiškinti nebuvo užteko laiko, taip jaunimas negavo progos išsišnekti.

NAUJI DARBAI

Išėję iš studijų, išsinešėm norą dirbti ir organizuotis. Tegu tai nepasibaigia tik ta diena, tik žodžiais. Tą nuotaką atneškime iki mūsų kuopų ir ten atgaivinkime visą veikimą. Nušluostykime dulkes, sutvarkykime užmirštus reikalus, išjudinkime organizacinį darbą. Tad šie metai tegu būna susiorganizavimo metai. Uoliai lankykime susirinkimus, diskutuokime, stenkimės kuo daugiausia pasisemti žinių ir kuo labiausiai išaugti, subręsti!

Šiomet vėl rengsime stovyklas. Praeitį parodė, kad jau neužtenka tik dviejų stovyklų: studentų ir moksleivių. Dideli nuotoliai priverčia skaldyti ir tuo daugiau sutelkti jaunimo stovyklauti. Tad lig dabar turi visos kuopos ir triūsti, padaryti planus ir telkti jaunimą, kad kuo daugiau stovyklautų.

VEIKIMO PASLAPTIS

Ar mūsų veikimas nesiremia tik žodžiais? Gražiai kalbame susirinkimuose, bet išėję viską užmirštame. Mums reikia daugiau darbų, konkrečių ir paprastų, ne triukšmingų ir gažių žodžių. Kiekvieno gražiai sutvarkyta protokolų knyga yra daug vertingesnė už gražiausią kalbą. Kiekvienas nors ir mažiausias darbelis, atliktas mūsų organizacijai, yra sveikintinas. Dažnai mes turime gražių norų, bet — vis juos atidėliojame, nustumiamė kitai dienai. Kad mūsų kuopos gyvavimas gražiai skleistųsi, reikia tik mažų valandėlių, tik neužsimiršti, atsinešti meilę darbui, savai organizacijai ir norą dirbti ir dirbančiam padėti. Daug žadame, o padarome nedaug. Tad mažiau žadėkime, daugiau padarykime, pasirįžę tuoj pat griebkimės darbo.

MŪSŲ METAI

Su šiais metais "Ateitis" pradeda ketvirtuosius metus Amerikoje. Atėjusi iš tremties, iš vargo ir čia vargo neišsilenkė. Tačiau entuziastų ir gerų žmonių padedama, ji sutvirtėjo ir drąsiai žvelgia į savo ateitį. Ji turi ir toliau išsilaikyti, nešti džiaugsmą jaunimui, jį skatinti naujiems darbams. Tačiau nei viena redakcijai nei administracijai to neatliks, jei neateis visi, kuriems rūpi mūsų reikalai, kurie visą širdimi myli mūsų jaunimą. Kartu prašome ir patį jaunimą labiau prie mūsų glaustis, reikšti savo pastabas apie mūsų darbą ir daugiau rašyti, nes visų mūsų noras matyti "Ateitį" vis geresnę ir gražesnę.

KETVIRTASIS IŠMINČIUS

H. VAN DYKE

I

Tais laikais, kada Cezaris Augustas savo valdžioje turėjo daugelį karalių, o Erodas valdė Jeruzalę, Ekbatanos mieste, tarp Persijos kalnų, gyveno vyriškis, vardu Artabanas.

Vieną vakarą pas jį atvyko devyni svečiai. Jie skyrėsi savo amžiumi, bet visi dėvėjo margaspalvių šilkų apsiaustus. Storos aukso apikaklės sakė, kad jie buvo Parthijos didikai.

— Jūs čia susirinkote, — prabilo Artabanas, — sustiprinti savo tikėjimo į tyrumo dievą, kaip kad ugnis atgyja prie altoriaus. Ji kalba mums apie tą, kuris yra šviesa ir tiesa.

— Puikiai pasakei, mano sūnau, — atsakė jo tėvas Abgaras.

— Tad paklausykite manęs, brangus tėve ir draugai, — kalbėjo Artabanas. — Aš jums papasakosiu apie naują šviesą ir tiesą, kuri mane pasiekė. Mes bandėme atskleisti gamtos paslaptis, nagrinėjome vandens ir ugnies gydomąsias galias ir skaitėme neišskias pranašysčių knygas, kurių žodžiai mums sunkiai suprantami. Geriausias žinynas iš visų yra žvaigždės.

Klausytojai sumurmėjo tai patvirtindami.

Artabanas išsiėmė du mažus pergamento ritinėlius ir atsargiai išvyniojo juos sau ant kelies.

— Tolimaj praeity paskendusiais metais, dar prieš mūsų protėviams įžengiant į Babilono kraštą, Keldėjoj gyveno išminčius, iš kurio pirmasis Magas sužinojo dangaus paslaptį. Ir štai ką pats galingiausias Magas, Beoro sūnus Balaamas, pranašavo: "Nušvis žvaigždė iš Jokūbo, ir iš Izraelio kils karalius".

— Jokūbo sūnūs buvo mūsų karalių tarnais, — įsiterpė vienas iš draugų su paniekos šypsena lūpose. — Izraelio kiltys kaip avys išsisklaidė po kalnus. O iš jų likučių Judėjoj, po Romos jungu, nei žvaigždė patekės, nei karalius kils.

— O vis dėlto, — atsakė Artabanas, — iškilo Hebrajus Danielius ir Beltešazaras, didieji karalių patarėjai, įrodę savo aukštą vertę. Ir štai ką Danielius parašė: "Todėl žinokite ir supraskite, kad nuo įsakymo atstatyti Jeruzalę iki Pašvęstojo Karalaičio prabėgs septynios ir tris kart dvidešimt ir dvi savaitės". Tai man parodė mano draugai iš Magų — Kasparas, Melchioras ir Baltazaras. Su senųjų Keldėjos lentelių pagalba mes apskaičiavome, kad tas laikas bus šiais metais. Mes taip pat pastebėjome naują žvaigždę, bet ji, vieną naktį sušvitusi, vėl pranyko. Jei ta žvaigždė vėl pasirodytų, po dešimties dienų aš rasčiau tuos draugus laukiant manęs prie šventyklos. Kartu jotume Jeruzalėn pagarbinti Izraelio Karaliaus.

— Aš esu pasiruošęs kelionei, — tęsė jis. — Par daviau savo turtą ir nusipirkau tris brangakmenis — safyrą, rubiną ir perlą — Karaliui padovanoti. Kviečiu ir jus šion kelionėn.

Draugai neramiai sužiūro. Vieni prieštaraavo, kiti atsikalbinėjo. Kai svečiai išsiskirstė, Abgaras tarė Artabanui:

MOTINA

Daiva Nauragyte

SVAJONĖ

Norėčiau grožį aš sugauti
Su kilpomis šilkų,
Kaip auksaplunksnį rojaus paukštį,
Atskridusį linksmai pasiausti
Tarp ūkanų pilkų.

Jam narvą iš eilių nupinčiau,
Iš vizijų šviesių,
Puikiausiais žodžiais išdabinčiau,
Aukštai iškėlus pakabinčiau
Ant saulės spindulių.

Visi matytų paukštį margą,
Gražiausią iš visų, —
Matytų, kaip jo plunksnos auksu varva,
Kaip skraido jis po puikų narvą
Tarp tūkstančio šviesų.

Norėčiau grožį aš sugauti
Pilkam rūkų sode —
Kaip spinduliuotą rojaus paukštį,
Ir prie širdies karštai prispausti —
Tedrasko jis mane!

— Sūnau, aš esu per senas šiai kelionei, bet mano širdis dieną ir naktį bus tavo palydovu. Keliauk ramybėje!

Kai Artabanas vėliau stebėjo dangų, melsva kibirkštis iš plieno išsinerė iš tamsybių ir pradėjo sukstis, spindėdama skaisčiomis spalvomis. Jis rankomis pridengė savo akis.

— Tai ženklas, — tarė jis, — vyksiu aplankyti karaliaus.

II

Buvo likę trys valandos keliauti iki Septynių Sferų šventyklos, kai Vasda, Artabano žirgas, iš baimės pasipurtė, pamatęs kažkokį juodą daiktą palmės šešelyje. Drugio krečiamas hebrajus gulėjo ant kelio. Nors Artabanui jo buvo gaila, bet jis ryžosi joti toliau, kai lavonas vaiduokliška sudejavo ir savo kaukėtais pirštais stipriai įsikibo į Mago apsiaustą.

Artabano širdis suvirpo: jei jis pasiliks slaugyti mirštančiojo, nespės laiku pasiekti draugų. Ar toks paprastas geras darbas būtų vertas gaišties?

Tiesos ir Tyrumo Dieve, — meldėsi jis, vėsk mane šventu taku, išminties keliu, kurį tik Tu vienas žinai.

Ištisas valandas Artabanas slaugė ligonį. Pagaliau šis pažvelgė į jį.

— Kas tu esi? — paklausė.

Artabanas apsakė jam savo kelionės tikslą. Žydas meldė Dievo palaimos. Paskui staiga sušuko:

— Palauk! Aš neturiu kuo tau atsilyginti, bet galiu pasakyti, kur gali rasti Mesiją. Mūsų pranašai sakė, kad Jis gims ne Jeruzalėj, o Betlėjų, Judėjos žemėj.

Septynių Sferų šventyklos laiptuose Artabanas rado papyruso raštelį. Jis pagriebė jį ir skaitė: „Mes laukėme iki po vidurnakčio. Ilgiau gaišti negalime. Vykstame įieškoti Karaliaus. Sek mus per dykumą“.

— Kaip galiu joti per dykumą be maisto ir dar išvargusiu arkliai? Turiu grįžti į Babiloną ir ten už safyra nusipirkti kupranugarių ir reikmenų kelionei. Bet tik Dievas nežino, ar man pavyks išvysti Karalių.

III

Per kaitras ir šalčius Magas pagaliau atkeliavo Betlėjun, vildamasis rubiną ir perlą padovanoti Karaliui. Mieste buvo tylu, tik pro atviras trobelės duris jis girdėjo moterišką dainuojant. Artabanas pasuko trobelės link.

Jauna moteris, migdydama savo vaikutį, jam papasakojo apie tris svetimšalius iš Rytų, kuriuos čia prieš tris dienas buvo žvaigždė atvedusi.

— Bet jie staiga vėl pradingo, — kalbėjo ji. — Vyriškis iš Nazareto su kūdikiu ir jo motina tą pačią naktį slapta išvyko. Aš nugirdau, kad jie iškeliavo į Egiptą. Nuo to laiko keistas jausmas yra apgaubęs miestelį. Vyrai išginė savo kaimes ir kalnus, kad išsisuktų nuo naujų mokesčių.

Vaikutis pažvelgė į Artabano veidą ir nusišypsojo, tiesdamas į jį rankutes.

— Kodėl šis kūdikis negalėjo būti pažadėtasis Karalaitis, — Magas klausė savęs, palietęs švelnų jo veidą. — Bet dabar turiu skubėti Egiptan..

Staiga pasigirdo moterų verksmas ir kalavijų žvangesys.

— Erodo kareiviai! — klykė moterys. — Jie žudo mūsų kūdikius.

Jaunos motinos veidas pabalo iš siaubo. Ji susirangė pačiame tamsiausiam kampe ir apdengė kūdikį savo drabužiu. Artabanas atsistojo tarpdury.

Kareiviai atskubėjo gatve, kruvinomis rankomis. Nuo jų kardų lašėjo kraujas. Kapitonas prisiartinio prie slenkščio, bet svetimšalis pasiliko tarpdury.

Vilmanta Karečkaitė

P A S A K Y K

*Pasakyk, ko mėnuo apsiblausęs
Ir giesmė paukštelio taip tyli,
Kamgi šaltis langines sukaustė,
Ir ugnelė židiny blėsi?*

*Skurdžiai suaidėjo bokšto varpas,
Išsigandusi žvaigždutė už beržų užslinko,—
Didelis šešelis džiaugsmą karmo,—
Ir bažnyčioje žvakelė jau sustingo...
Pasakyk, kodėl širdelė daužos,
Ko naktis tamsi, sunki,—
Siela tavo balso klausos,—
Ko, berneli, tu kitur suki...*

— Aš dovanosiu šį brangakmenį išmintingam kapitoniui, kuris paliks mane ramybėje, — tarė Artabanas, rankoje laikydamas blizgantį rubiną.

— Ženkit tolyn! — sušuko kapitonas kareiviams. — Šis namas yra tuščias.

— Tiesos Dieve, — prabilo Magas, ginklams nužvangėjus tolimon, — jau dvi dovanas praradau. Ar aš būsiu vertas išvysti Karalių?

— Telaimina tave Viešpats, kad išgelbėjai mano mažytį, — atsiliepė motina, verkdamas iš džiaugsmo. — Viešpats tebūna tau malonus.

Metai po metų greitai bėgo, bet Artabanas vis įieškojo pažadėtojo Mesijo.

— Atsimink, sūnau, — kartą pasakė vienas hebrajų rabinas Egipte, — kad Karalius, kurio tu įieškai, yra tarp vargšų ir pažemintųjų, tarp kenčiančiųjų ir prispaustųjų.

Artabanas paklausė jo patarimo ir pasuko į maro ir vargų alinamus miestus, į kalėjimus ir vergų prekyvietes. Jis maitino alkanus, pridengė plikius, gydė ligonius, guodė vergus; metai bėgo greičiau, negu audėjo šaudyklė nardė staklėse. Atrodė, kad jis beveik užmiršo ir savo tikslą. Tačiau jo perlas dabar spindėjo dviejų prarastųjų brangakmenių grožiu.

V

Taip prabėgo trisdešimt treji metai iš Artabano gyvenimo. Pražilęs, suvargęs, kone mirdamas jis vis dar įieškojo Karaliaus. Dabar paskutinį kartą atvyko Jeruzalėn.

Buvo didžios šventės metas. Miestas buvo prisigrūdęs žmonių, norinčių žydų išgelbėjimą iš Egipto paminėti.

Artabanas iš žmonių sužinojo, kad vyriškis, vadinas Jėzumi iš Nazareto, bus nukryžiuotas Golgotoj, nes jis save vadina Dievo Sūnumi ir Žydų Karaliumi. Tokia žinia labai suspaudė jo pavargusią širdį.

— Dievo keliai yra keistesni negu žmonių mintys, — jis pats sau kalbėjo. Gal aš dar atrasiu Karalių prieš rankose ir suspėsiu Jam bent prieš mirtį padovanoti savo perlą.

— Pasigailėk mane, — skubėdamas išgirdo mergaitę klykiant, — gelbėk mane! Mano tėvas buvo Parthijos pirklys, bet jis jau miręs. Aš esu suimta už jo skolas ir būsiu parduota kaip vergė. Apsaugok mane nuo tos nelaimės — ji man skaudesnė už mirtį!

*Sunku be jūsų, juodos eglių girios,
Be pasakos gerųjų milžinų,
Ten, kur naktim sidabro žvaigždės byra,
Aš jų sapnuos laimingas rinkti einu.*

Bern. Brazdžionis

Artabanas suvirpo. Jo sielą graužė tas pats kan-
kinas svyravimas, kaip po palme Babilone ir Betlė-
jaus trobelėj. Jis negalėjo nuspręsti, ar tai buvo jam
geram darbui dar viena proga, ar paskutinė pagun-
da. Meilės sujudintas, jis išsiėmė perlą, kuris buvo
toks tyras, toks žėris ir tvaskas, kaip dar niekada
Artabanas jo nebuvo matęs. Jis padavė jį mergaitei.

— Tau išpirkti, dukra! Tai paskutinis mano tur-
tas, kurį aš dar laikiau Karaliui.

Taip jam bekalbant, dangus apsiniaukė ir drebu-
lys sukrėtė žemę. Namų sienos susiūbavo. Išsigan-
dę kareiviai bėgo, sukdami lyg apsigėrę.

Artabanui nebuvo nei ko bijotis, nei tikėtis. Jis
gi išleido paskutinį dovanos perlą. Jieškojimas baig-
tas be sėkmės.

Sunki akmens skala nuslydo nuo stogo ir pataikė
senukui į smilkinį. Kraujas pasruvo iš žaizdos. Kai
mergaitė pasilenkė jam padėti, iš prietemos pasigir-
do balsas, labai tykus, kaip tolimes muzika, su aiškia
melodija, bet nykstančiais žodžiais.

Senelio lūpos suvirpo, ir mergaitė išgirdo jį pra-
bylant parthijiečių kalba:

— Ne, mano Viešpatie! Kada gi aš mačiau Tave
alkstantį ir pamaitinau? Ar trokštantį pagirdžiau?
Kada gi aš Tave priglaudžiau, ar pridengiau? Kada gi
aš Tave aplankiau nelaisvėje? Trisdešimtį ir tris me-
tus Tave įieškojau, bet aš Tavo veido niekada neiš-
vydau, nei Tau netarnavau, mano Karaliau.

Jam pabaigus, mergaitė vėl išgirdo malonų balsą,
silpnutį ir iš labai toli. Bet dabar atrodė, jog ji su-
prato žodžius:

— Iš tikrųjų aš sakau tau, kad tai, ką tu padarei
vienam iš mano mažiausiųjų brolių, man padarei.

Išbalusį Artabano veidą apšvietė ramus nustebi-
mas ir džiaugsmas. Ilgas nusiramino atodūsis švel-
niai nuslydo jo lūpomis.

Jo kelionė buvo baigta. Jo dovanos priimtose. Ket-
virtasis Išminčius atrado Karalių.

(Sutrauktai išvertė Kęstutis J. Kudžma)

„Ateitis“ patenka ne tik į lie-
tuvų jaunimo tarpą. Ji yra siun-
čiama ir kitų tautų katalikiš-
kom jaunimo organizacijom. Ji
buvo išstatyta kat. jaunimo
spaudos parodose Europoje, kur
susilaukė visų dėmesio ir gra-
žaus įvertinimo. Kad iš šimtų
jaunimo žurnalų mūsų „Ateitis“
patraukia kitų akis, reikia tuo
džiaugtis ir kartu stengtis ir to-
liau išlaikyti mūsų „Ateitį“ gra-
žią.

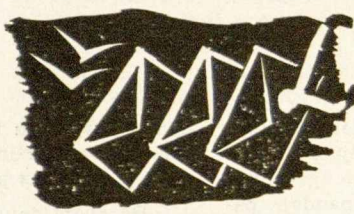
Esame užmezgę ryšius su Vo-
kietijos jaunimu, su viena jų
organizacija — Bund Deutscher
Jugend, kuri yra apjungusi daug
katalikiško jaunimo. Jam siun-
čiame „Ateitį“. Į mūsų pasiųstą
numerį jie atsiliepė šio turinio
laišku:

Liet. Katalikų žurnalui ATEI-
TIS

Frankfurt am Main, 1952,
gruodžio mėn. 20.

Gerbiame, jį,

Dėkojame už paskutinįjį jūsų
gražaus jaunimo žurnalo nume-
rį. Mes taip pat mielai jums
siuntinėsimės visus savo leidinius,
ypač mėnesinį mūsų informaci-

AIŠKAI IŠ UŽSIENIO

SAS Centro Valdybos Užsienių
skyrius yra gavęs iš Pax Roma-
nos generalinio sekretoriaus
Bernard Ducret malonų laišką,
kuriame jis dėkoja už siunčia-
mas „Ateitis“ su angliškais
santraukomis, ir sako, jog „Atei-
tis“ yra nuostabiai puikus žur-
nalas. „Ateity“ randas medžia-
gos, kurią panaudoja Pax Ro-
manos periodikai.

Ta pačia proga sveikina stu-
dentus ateitininkus, kaip pačią
pirmąją Pax Romanai priklaus-
ančią sąjungą, kuri, sekama
pernai Kanadoje įvykusio Pax
Romanos kongreso rekomenda-
cijas, prie Centro Valdybos
įsteigė užsienių skyrių.

Romoje esąs Tarptautinis Ka-
talikų Jaunimo Biuras apie „At-
eiti“ taip pat atsiliepia, kaip
apie patį gražiausią jiems pri-
siunčiamą jaunimo žurnalą. Biu-
ras pageidauja, kad ir jiems bū-
tų parengiamos „Ateities“ san-
traukos anglų kalba.

jos biuletenį. Tikime, kad ga-
lėsime gražiai bendradarbiauti,
nes mūsų visų tikslai ir siekimai,
kaip ir viso laisvojo pasaulio
jaunimo, yra tie patys. O jiems
pasiekti būtinai reikalinga glau-
di draugystė ir jungtinė energin-
ga kova už vakarietiškosios kul-
tūros išlaikymą ir už žmogaus
vertę bei laisvę.

Tokioje gražios bičiulystės
dvasioje nuoširdžiai sveikiname
visą jūsų organizaciją ir visus
kilniuosius krikščioniškuosius
lietuvių Kalėdų švenčių proga
ir linkime Laimingų Naujųjų
Metų.

Jūsų

(pas.) D. W. Schott
Bund Deutscher Jugend
Užsienio Skyrius.

SPORTAS

LIETUVIŲ SPORTAS 1952 METAIS

P. GANVYTAS

Sunku įvertinti lietuvių pasireiškimus sporto pasaulyje 1952 metų bėgyje, tačiau vertėtų paminėti svarbesnius sportinius įvykius, kurie išryškina faktą, kad lietuviai sportininkai, nors ir svetimose sporto aikštėse, dar gyvuoja ir sėkmingai rungtis.

Žymiausių sportinių įvykių praeitais metais tenka laikyti II-sias Š. Amerikos lietuvių sporto varžybas; liepos 4-6 d. d. I Clevelandą buvo suvažiavę virš 100 sportininkų iš įvairių Amerikos vietovių. 3 dienas sportininkai varžėsi ir rungėsi dėl laimėjimų, įrodydami mūsų sportinės veiklos gyvumą. Buvo varžomasi lengvosios atletikos srityje ir praveisti turnyrai įvairiuose kovos žaidimuose. Nors žaidynių lygis ir nebuvo ypatingai aukštas, tačiau dinaminis jaunimo pasireiškimas sportu besidomintiems sukėlė daug džiaugsmo. Dalyvavo 6 klubų atstovai ir eilę pavienių sportininkų. Geriausia individualine pasekme tenka laikyti **ELVYROS ŠIKŠNIŪTĖS** pasiektą naują Lietuvos rekordą 60 m. bėgime. Ji tą distanciją nubėgo per 7,8 sek. tuo pirmoji nugalėdama lietuvaitės taip magišką 8 sek. ribą. Reikia tikėtis, kad šios sportinės varžybos liks tradicinės kiekvienais metais.

Ir Australijoje lietuviai sportininkai nesnaudė. Spalio 3-4 d. d. Sidnėjuje įvyko III lietuvių krepšinio pirmenybės.

I šias varžybas, kuriose dalyvavo 4 klubų krepšinio komandos, atsilankė daugiau žiūrovų negu Clevelande. Pirmenybės laimėjo Sidnėjaus S. K. Kovas, finale nugalėjęs Melbourne Varpą 39:35. Tam pačiam kontinente lietuvių vardą gražiai garsina **ALDONA SNARSKYTĖ**, kuri savo puikia forma yra iškopusi į pirmąsias eiles Australijos stalo tenisininkų tarpe. Bendrai iš spaudos sprendžiant, Australijos lietuvių sportinis gyvenimas yra pats gyviausias.

Futbolo šakoje gražių laimėjimų yra pasiekę New Yorko L. S. Klubas, kurio vienuolikė dalyvauja DAFB aukštosios lygos pirmenybėse. Varžybose dėl National Amateur Cup minėtas klubas buvo iškilęs iki rytinių Valstybių finalo.

Kanados šachmatų meistras **POVILAS VAITONIS** buvo nuvykęs į zonines šachmatų pirmenybes Saltsjodane — Švedijoje ir ten turėjo progos susitikti su garsiausiais pasaulio šachmatininkais.

Balandžio mėn. 6 d. Chicagoje įvyko sporto darbuotojų suvažiavimas, kuris išrinko Vyriausiąjį Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetą, susidedantį iš Br. Keturakio, Z. Puzinausko, E. Vengiansko, V. Adamkevičiaus ir A. Bielskaus. Viena vieta buvo rezervuota Kanados lietuvių sportininkų atstovui.

Nors oficialiai Lietuva ir nedalyvavo olimpinuose žaidimuose Suomijoje, tačiau lietuviai dalyviai laimėjo keletą medalių. Už SSSR krepšinio komandą žaidė ir jai II vietą laimėti padėjo lietuviai Būtautas, Petkevičius ir Stonkus. Už III v. laimėjusį Urugvajų žaidė lietuvius Cieslinskas. Be to, bokso turnyre dalyvavo lietuvius A. Sočikas.

Tai tik keli iškilesni lietuvių sportinio gyvenimo reiškiniai praeitų metų bėgyje. Jie tačiau duoda vilties, kad lietuvių sportinis gyvenimas ir toliau sėkmingai bus.

IŠRINKIME GERIAUSIĄ SPORTININKĄ

P. GANVYTAS

Prieš kurį laiką britų olimpinio komiteto leidinys "World Sport" paskelbė Emilį Zatopeką, laimėjusį 3 aukso medalius 1952 metų olimpinuose žaidimuose, geriausiu sportininku pasaulyje. Neseniai Amerikos spaudoje pasirodė žinia, kad Horace Achenfelter, taip pat olimpinis žaidimų dalyvis ir 3000 m. bėgimo su kliūtimis laimėtojas, laimėjo James E. Sullivan Memorial trofėjų, kuris kasmet skiriamas geriausiam JAV mėgėjui sportininkui. Tais sprendimais oficialiai buvo pagerbti pasaulio ir šio krašto geriausi sportininkai.

O kaip su mūsų sportininkų pagerbimu? Kokiu būdu mes esame bandę tų idealistų pastangas įvertinti ir savo pritarimu paskatinti juos tolimesniems žygiams ir darbams? Į šiuos klausimus, dėja, teigiamo atsakymo negalėtume surasti. Bet lietuvišką patarlę "geriau vėliau, negu niekad" sekdami, turėtume tuo klausimu susirūpinti ir jį teigiamai išspręsti. Prie gerų norų ir trupučio pastangų sprendimas būtų paprastas ir lengvai įvykdomas.

Ar nebūtų džiugus reiškinys, jei pradėdant 1953 metais kasmet būtų įvertinamos lietuvių mėgėjų sportininkų pastangos ir nustatytu būdu išrenkamas geriausias tų metų lietuvis sportininkas, kuriam būtų skiriamas koks nors trofėjus. Trofėjaus vertė priklausytų nuo finansinio šį dalyką tvarkančiųjų pajėgumo. Pagaliau tikroji laimėjimo vertė būtų simbolinė, ir trofėjus tik tokia prasme turėtų būti vertinamas. Amerikiečiai, skirdami J. Sullivan vardo trofėjų, laikosi tokio principo: jis skiriamas atletui mėgėjui, kuris tais metais savo sportiniu pasiro-

dymu, pavyzdžiu ir gera įtaka daugiausia yra prisidėjęs prie tikros sportinės dvasios skleidimo. Panašų principą reikėtų ir mums panaudoti.

Be abejo dauguma su šia mintimi sutiks, tačiau dėl tokio geriausio mūsų sportininko išrinkimo jau gali kilti nemaži ginčai ir nesutikimai. Beje priimtinausia rinkimų forma būtų balsavimas, kurį atliktų sportinės spaudos darbuotojai. Kiekvieno lietuviško periodinio leidinio sporto skyriaus redaktoriui būtų suteikta balsavimo teisė. Balsuojama už 3 (arba 5) sportininkus, neatsižvelgiant į lytį ar amžių. Pirmą vietą vertinama 5 taškais, antra — 3 t., trečia — 1 tašku. Jei būtų renkami 5 sportininkai, tai taškai galėtų būti vertinami 9:4:3:2:1 proporcija. Daugiausia taškų gavęs sportininkas, būtų laikomas geriausiu tų metų lietuvių sportininku. Toks faktas be abejo rastų platų atgarsį spaudoje, o pats iškilingas dovanos įteikimas galėtų būti vykdomas per tradicines Š. Amerikos lietuvių sportines varžybas.

Į šias iškeltas mintis pirmoje eilėje turėtų atkreipti dėmesį mūsų Vyr. FASK. Būtų gera, kad vadovaujantieji sporto veiksniai rastų reikalo šį klausimą plačiau išgvilinti ir prieiti prie teigiamo sprendimo. Mūsų mėgėjai sportininkai privalo būti pagerbti, nes jų idealizmas šiuo metu, kada laisvalaikio praleidimui yra daug labiau viliojančių progų negu sportas, yra labai didelis ir vertas pagarbos ir bent moralinės paramos. Jei Vyr. FASK šiuo klausimu nutartų teigiamai, sportininkams mūsų gyvenimui nauda būtų labai didelė.

Arabo patarimas

Mahomedas, keliaudamas per tyrus, sulaukė nakties ir sustojo vieno arabo palapinėje. Užkandžiui jis gavo persikų. Prakandęs vieną, rado jį sukirmijusį; taip pat antrą, trečią, ketvirtą...

— Klausyk, Allaho vaike, ar neturi sveikesnių?

— Jie visi sveiki, tik prašau užpūsti žiburį.

Tegu jie užbaigia gerą darbą

Mirštąs žmogus diktuoja testamentą. Jame nurodo, kad jo grabą po mirties turi nešti šeši asmenys, kurie jam daugiausia yra skolinę pinigų. Advokatas pastebi:

— Būtų geriau, kad neštų giminės arba artimi draugai.

— Matai, tamsta, aš apie tai galvoju, bet anie šeši žmonės nešė mane iki mirties patalo, tai tegu nuneša ir į duobę, užbaigdami savo gerą darbą...

ŠYPSENOS

SAPNAI IR TIKROVĖ

Metai praeina, tartum tramvajai, Su jais — paradai ir spaudos vajai. Baigias paradai pas labirintą, — Vajui praėjus — tiražai krinta. Ir vos tik plaukus nenusirovę, Mes vėl sutinkam pliką tikrovę.

Nuskamba maršai — žydi veikimas, Ir kas tik nori, veikimo imas: Pilis aukščiausias stato iš oro Tol, kol pristinga laiko ir noro: Ir kas dar lieka nenusišovęs, Eina sutikti plikos tikrovės.

Kai nusiminę slenkam kaip vėlės, Imam sapnuoti visokias gėles; Vos kišam nosis jas pakvepti — Kai dygliai ima barzdas kudenti. Ir lendam tyliai vėl iš palovės, Nes nepamatėm plikos tikrovės. Politikieriai rankas pakrato, Ir diplomatai tankų nemato, Rankas paspaudę, su jom numoja, Ir vėl per pievą tankai važiuoja. Kai susikimba grupės bei srovės, — Tai taip ir plaukiame upėj tikrovės.

Kalba žemaitis apie Dubysą, Ir Suvalkietį patyliais knisa,

Klauso aukštaitis net išsižiojęs Ir pasikausto pasagom kojas, Ir pasiraito aukštai rankoves, Ir eina aiškint plikos tikrovės.

BALSAS IŠ DETROITO

Aišku savaime,
Esam subrendę,
Kalame laimę,
Meilėj paskendę.

Kas prie Aldutės,
Medžių alėjom,
Žingsniais laputės
Tyliai artėja?

Rimtas, jis, rimtas, —
Valdo mūs kriukį, —
(Taip ėjo šimtas), —
Tu neprazūki.

šypsos Nijolė,
Nieko nesako, —
Dar nepapuolė
Meilei ant tako.

Vargšas Pranelis,
Stumias be vietos:
Tolimas kelias
Lig numylėtos...

Benius toks geras, —
(Pyksta net kitos), —
Kaip rožių keras
Smelkias prie Vitos...

O Marijonas
Viltį prarado, —
Diegia jam šoną,
Knieti jam Ada...

Juozas — Onutė —
Skamba jiems dainos, —
Gera jiems būti,
Žiedus sumainius...

Lenkia Vitalis
Gracijų būrį,
Nieko negali, —
Genę jis turi.

Piršlį dar turim,
Jei jo paklausi,
Plauksi su būrėm
Pas mylimiausį.

Dulcinėja

KREIVOS

Kas gi kitas gali būti toks?

Ilgai jis su ja draugavo. Aplankė daug kinų ir restoranų. Pagaliau panoro pasakyti, kam jis tai daro. Ima ir sako:

— Būti viengungiu yra labai patogus daiktas: niekam nesimaišai po kojų ir tau niekas nesipina apie jas. Bet ateina laikas, kai imi ilgėtis kitos būtybės, tokios būtybės, kuri prie tavęs glaustųsi, kurią galėtum laikyti tartum savo nuosavybę, bet meilią ir švelnią, lipšnią, ištikimą, džiaugsmu ir vargais besidalinančią, tokią...

— Suprantu. Jūs galvojate apie šunį. Mielai padėsiu išsirinkti vieną iš geriausių veislės.

Dvigubas matas

Viename studentų susirinkime kilo klausimas, ar jaunimo organizacija priklauso visuomenei ar ne. Buvo nutarta, kad priklauso. Tada vienas kolega atsistoja ir sako:

— Dabar, draugai, eisime nukniaukti kur pinigų, o paskui pasidžiaugsime gyvenimu, tik visi kartu.

— O kodėl ne paskirai?

— Matote, skaičiau viename laikraštyje pamokymus studentams, kad religija ir ideologija turinti būti iš visuomenės išjungta. Taigi tiksliai kaip visuomenės dalis galime daryti tai, ką privačiai religija draudžia.

Reliativizmo teorija

Du studentai, šnekučiuodami apie šį bei tą, užkibo už Einšteino ir jo reliativizmo teorijos. Tasai, kuris buvo ne fizikas ir turėjo kietesnę galvą matematiškom formulėm, klausė savo draugo fiziko, ar jis ką nors supranta iš reliativizmo teorijos.

— Matai, kolega, čia daiktas visai paprastas, — dėliojo savo išmintį būsimojis fizikas. — Sakysime, tu dabar kalbiesi ne su manim, o su dailia ir šneikia mergaite. Su ja dvi valandos pokalbio tau prabėgtų it dvi minutės. Bet jei dviem minutėm pasodintų kas tave į elektros kėdę ir imtų dilginti, tai jos prailgtų daugiau negu dvi valandos. Ar supratai?

— Supratau, — atsakė pirmasis. — Daili mergaitė, matyti, kada nors buvo prirėmusi Einšteiną prie elektros kėdės.

LI TUVO
N. CYRINE
M. J. L. V. D. O.
B. J. O. T. K. A.

DARBAI ŽMONĖS

1952 M. NOBELIO PREMIJOS LAUREATAS

FRANCOIS MAURIAC

Praeitų metų Nobelio literatūros premija atiteko prancūzų rašytojui Francois Mauriac. Tai 46 iš eilės pasikirtoji literatūros premija. Iš jų 8 atiteko Prancūzijos rašytojams.

Francois Mauriac gimė 1885 m. spalio mėn. 11 d. Bordeaux mieste. Mylimas ir lepinamas, šis silpnos sveikatos vaikas augo buržuazinės šeimos atmosferoje. Baigęs katalikišką pradžios mokyklą ir Bordeaux licejų, jis įstojo į Bordeaux universiteto literatūros fakultetą, o jį išėjęs, į Ecole de Chartes Paryžiuje. Rašytojo karjerai jis apsisprendė dar tebestudijuodamas. Mauriac pradėjo reikštis poezijoje, ją spausdindamas žurnaluose. 1909 m. jis išleido pirmą eilėraščių rinkinį, atkreipusį į jaunąjį rašytoją kritikės akis. Tačiau nors ir nenustojė rašyti eilių, (1925 m. ir 1940 m. išėjo dar du jo poezijos rinkiniai), Mauriac pasirinko romanisto kelią.

1913 m. jo pirmasis romanas „L'Enfant Charge de Chaines“ išėjo iš spaudos. Vėliau sekė visa eilė dabar jau garsių, plačiai skaitomų romanų. Ypač produktyvūs buvo 1920-1930 metai, — jis parašė ir išspausdino 10 knygų.

Ne vien beletristika jo punksną traukė: Mauriac yra autorius daugybės brošiūrų ir straipsnių literatūrinėm, moralinėm, psichologinėm, filosofinėm ir religinėm temomis. Plačiai žinoma ir skaitoma jo parašyta Kristaus biografija „Jėzaus gyvenimas“. Per II pasaulinį karą jis kovojo prieš vokiečių okupaciją, o dabar savo ginklus atsuko prieš komunizmą. Jis rašo vedamuosius straipsnius „Le Figaro“ dienraštyje.

Mauriac yra katalikas ne tik savo gyvenime, bet ir savo raštuose. Jo kataliko dvasia persunkia kiekvieną sakinį, kiekvieną frazę. Savo gyvenime stiprindamas ir tobulindamas tikėjimą, Mauriac tai visa perkelia į savo knygų puslapius. Jei jo pirmojo kūrybinio periodo romanai ir parodo jaunos sielos abejojimus ir nedrąsumus ir jei jo antrojo periodo (prasidėjusio 1922 m. su „Le Baiser au lépreux“) romanuose mes randame amžinai besitęsiančią grumtį tarp žmogiškosios ir dieviškos meilės, tarp nuodėmės ir dieviškos malonės; tą

grumtį, kurion įkiritę žmonės neranda išganymo, bet puola vis giliau, tai Mauriac trečiojo periodo (prasidėjusio 1930 m. ir pilnai išsivysčiusio 1932 m. su „Le Noeud de viperes“) kūriniai silpną ir nuodėmėj klaidžiojančią žmogaus sielą atveda prie atsivertimo ir išganymo. Šiame kūrybos laikotarpy autorius nupiešia nuodėmės paveikslą visoje jos baisiojo realybės ir parodo kančią žmonių, kurių gyvenime nėra Dievo.

Dar vaikas būdamas, Mauriac atrado gamtos meilę kaip savo jausmų išraišką. Jis jautė, matė ir mylėjo Bordeaux provincijos vėją, pušis, vynuogynus ir karštą vidudienio saulę. Dėl to ir jo kūryboje gamta vaidina svarbų vaidmenį. Mauriac savo knygų asmenis, jų mintis, jausmus, gyvenimus suriša su gamta, su jos reiškiniiais.

Mauriac kelios knygos buvo išverstos į lietuvių kalbą: „Gyvačių lizdas“, „Gimdytoja“, „Ugnies upė“, „Jėzaus gyvenimas“.

A. Bendoriūtė

APIE ENERGIJOS PAVERTIMĄ MEDŽIAGA

Jau nuo seno fizikai kalbėjo apie medžiagos konservaciją; esą, kūnai keičia tik formas, bet masės kiekis universe visada liekās tas pats. Tačiau prof. Einšteino teorijos ir paskutiniai mokslininkų eksperimentai jau visai rimtai žada pakeisti šį dėsnį šitaip: medžiagos ir energijos kiekis universe visada liekās tas pats.

Kas privedė prie šios naujos ir sunkiai įsivaizduojamos teorijos? Visų pirma — prof. Einšteino formulės, kurias jis parašė prieš keliolika metų ir kurių tačiau niekas eksperimentais negalėjo įrodyti. Taip jos ir liko teorijų knygose. Kad geriau suprastume tų eksperimentų sunkumą, čia duodame vieną jo formulę, kuri sukėlė daug nemigo naktų viso pasaulio mokslininkams:

$$M = \frac{m}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$$

Kur v — kūno greitis, c — šviesos greitis, m — kūno masė jam neju-

KUN. I. ALBAVIČIUI 40 METŲ KUNIGYSTĖS

Cicero lietuvių parapijos klebonas kun. I. Albavičius, veiklus visuomenininkas ir nuoširdus ateitininkų bičiulis, šiomis dienomis atšventė savo kunigystės sukaktį. Prieš 40 metų kun. I. Albavičius baigė Seinų kunigų seminariją.

Aukštesnius dvasinius mokslus kun. I. Albavičius studijavo Romoje. Nuvykus 1914 metais atostogoms į Ameriką, užklupo karas, ir taip jis gavo pasilikti Amerikoje, kur iki šiandien ir tebegyvena. Per 20 metų kun. I. Albavičius išbuvo klebonu Chicagos Dievo Apvaizdos parapijoje. Jo pastangomis ten buvo pastatyta ir graži lietuvių bažnyčia. Nuo 1940 metų jis klebonauja Cicero. Jubiliasas yra Vilkaviškio vyskupijos garbės kanonininkas.

Lietuvos reikalams ir lietuviškajam veikimui kun. I. Albavičius yra atsidavęs visu savo džiūkišku nuoširdumu. Lietuvos vyriausybė yra jį apdovanojusi Gedimino Orderu už nuopelnus Lietuvai. Ir šiuo metu jis yra daugelio lietuviškų organizacijų narys ir vadas. Kun. I. Albavičiaus dosnumą pažįsta ne vienas į vargą patekęs lietuvis, jo paramos susilaukia daugelis labdaros draugijų ir organizacijų. Dar ankstyvesniais laikais jis buvo vienas iš didžiausių studentų šalpos draugijos „Motinėls“ rėmėjų, kuri skirdavo studentams stipendijas ir taip paruošė Lietuvai daugybę didžių asmenybių. Šiuo metu kun. Albavičius yra ir Ateitininkų šalpos Fondo Chicagos skyriaus pirmininku.

dant ir M — kūno masė jam judant.

Atidžiau pažvelgę į šią formulę, matome, kad kūnui lekiant šviesos greičiu, jo masė didėja, nes m daloma iš nulio artėja prie begalybės.

Taigi, visi mokslininkai anuo metu, parkaitę šią formulę, papurtė galvas, nes, norint siųsti kūnus šviesos greičiu, reikia laboratorijas išsinešti į universą. Taip bent tada atrodė.

Tačiau, pagaminus atominę bombą, kurios pagrindinė lygtis buvo gauta iš to paties prof. Einšteino, buvo susidomėta ir kitomis jo formulėmis. JAV universitetai pradėjo statyti milžiniškus aparatus, vad. kosmotronais, kuriais bandė atlikti šį sudėtingą eksperimentą. Galop 1952 m. gruodžio mėn. gauti nuostabūs rezultatai Brookhaveno Valstybinėje Laboratorijoje davė daug pagrindo manyti, kad energiją galima paversti medžiaga ir atvirkščiai.

Kaip kosmotronas veikia? Daugelis iš gimnazijos žinome magnetizmo principą: statine elektra pakrautas

kūnas, mestas į magnetinį lauką, keičia savo kryptį. Tai labai miglotas ir nepilnas dėsnis, tačiau straipsnelio apimtis neleidžia daugiau į jį įsigilinti; pasitenkinsime pasakę, kad jei elektronas ar kuri kita atomo dalis įsaulina į magnetinį lauką, ji pradeda bėgti ratu tol, kol fizikas jį iš tenai panorės išleisti. Šio apskritimo dydis priklauso nuo magnetinio lauko stiprumo, elektros kiekio elektrone ir kitų dalykų, kurių čia neįmanoma paliesti. Tačiau kosmotronas yra dar sudėtingesnis aparatas: jis turi du magnetinius laukus: elektronas bėga pusę apskritimo viename lauke, o kitą pusę — kitame. Tarp tų dviejų laukų yra taip vad. pagreitintojai, — įtaisai, kurie suteikia elektronui didesnę greitį, taip kad galų gale jis lekia beveik šviesos greičiu. Tokiu būdu, Brookhavene atominės dalelytės buvo paleistos šviesos greičiu ir stebimi gauti rezultatai. Apskritimo skersmuo padarytas 60 pėdų arba maždaug 18,3 metrų. Magnetinį lauką palaiko milžiniški elektromagnetai, naudoja 40,000 KW elektros jėgą. Šitokie elektromagnetai tuoju pat įkaista, todėl, reikėjo

pastatyti milžinišką vandens vėsimo sistemą.

Viso eksperimento sunkumą galima įsivaizduoti, žinant, kad jis tęsiasi tik 0,8 sekundės. Per tą laiką atomo dalelės aplekia kosmotroną 2,5 mil. kartų! Taip lekia elektronai ar kitos atominės dalelytės turi baisy greitį, kuris matuojamas elektron — voltais ir yra kinetinės energijos apraška. 1 EV yra energijos kiekis, kurį gauna 1 elektronas, lėkdamas per 1 volto potencialinį skirtumą.

Pasiekus šį greitį, elektronams pakišami specialūs taikiniai, (daugiausia suskaldyti atomai), kuriuos atominės dalelytės paverčia atomais. Brookhavene kosmotronas vandenilio protonams suteikia 2,5 bilijonų elektron — voltų, sutrumpintai 2,5 BEV ir sustato uranijaus atomus, tuo sukurdamas medžiagą iš kinetinės energijos. Tačiau Brookhavene mokslininkai tuo dar nepatenkinti. Jie daro planus statyti 300 pėdų skersmens kosmotroną ir patikrinti visų kosmotronų davinius prieš galutinai priimdami šią teoriją.

A. S.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

• V. Mykoliaičio — Putino eilėrašties "Užgėso žiburiai" idėtas paskutiniajame pasaulinės poezijos antologijos tome "A Little Treasury of World Poetry". Į anglų kalbą Putino eilėraščių išvertė prof. W. K. Mathews. Kartu idėta ir Putino fotografija.

• Liuvėno Universitete, Belgijoje, studijuoja šiuo metu 4 lietuviai studentai: filosofiją — kun. J. Lukošius, ir J. Navickas, sociologiją ir žurnalistiką — J. Dėdinas, komercijos mokslus — inž. P. Povilaitis.

• Pianistas A. Kuprevičius, žurnalas "Margučio" pakviestas atvyko į Chicagą ir Orchestra Hall salėje davė savo koncertą, kartu su Chicagos Simfoniniu Orkestru, išpildydamas Čaikovskio piano koncertą Nr. 1. A. Kuprevičius šiuo metu gyvena Argentinoje.

• "Margučio" muzikos konkurse pirmąją premiją laimėjo komp. Vladas Jakubėnas, antrąją — muzikas Kerbelis iš Argentinos.

• Mikas Petrauskas, pirmųjų mūsų operėčių kūrėjas, buvo didysis lietuviškos muzikos platintojas Amerikoje. 1952 metais suėjo 15 metų nuo jo mirties, o šiemet, rugsėjo 29 d., suėis jo 80 metų gimimo sukaktis. Amerikos lietuviai jau ruošiasi prisiminti šį mūsų kompozitorių įvairiais minėjimais.

• Lietuvių Dailės Paroda Clevelande praėjo su dideliu pasisekimu. Buvo išstatyta 115 kūrinių.

• Jurgis Gliuda antrą kartą iš eilės laimėjo "Draugo" romano konkursą ir \$1.000 premiją. Pereitais metais jis tokią pat premiją buvo laimėjęs už romaną "Namai ant smėlio". Šiemet konkurse jis dalyvavo su romanu "Ora pro nobis". Konkursui buvo prisiųsti 8 romanai. "Ora pro nobis" tema — lietuviškojo gyvenimo sovietinio režimo dienomis pavaizdavimas. Romanas šiuo metu spausdinamas "Draugo" atkarpoje ir bus išleistas atskira knyga. Jurgis Gliuda gyvena Detroite.

• Dramos studija steigiasi New Yorke. Jos organizatoriai yra aktoriai: Henrikas Kačinskas, Antanas Škėma ir Jurgis Blekaitis.

• Graham Greene, garsus šių laikų anglų rašytojas, prieš kurį laiką priėmęs katalikų tikėjimą, buvo rimčiausias Francois Mauriac konkurentas Nobelio premijai gauti. Graham Greene savo romanuose daugiausia vaizduoja Gėrio ir Blogio kovą. Jis taip pat yra garsus savo nepaprastai gražiais kriminaliniais romanais.

• Prancūzų Teatro gastrolės New Yorke praeitųjų metų pabaigoje amerikiečiams paliko didelių įspūdžių. Garsusis prancūzų aktorius ir pantomimikas Jean — Louis Barrault su savo teatro trupe davė ištisą eilę spektaklių, kurie parodė europietiškąją teatro meno kultūrą. Didžiausią dėmesį atkreipė įdomiai interpretuotas Šekspyro "Hamletas".

• Vyskupas Fulton Sheen, vienas iš garsiausių pamokslininkų Amerikoje, paskutiniuoju laiku yra pagarsėjęs savo programomis per televiziją. Kas savaitę, antradienio vakarais, tūkstančiai amerikiečių žiūri ir klausia jo programos, pavadintos "Life is worth Living". Televizijos bendrovės, pravedusios apklausinėjimą, patyrė, kad Fulton Sheen programos žiūri daugiau žmonių, negu tuo pačiu metu per kitą siųstuvą rodomos populiariausios amerikiečių komiko Milton Berle programos. Fulton Sheen savo pamokslais jau yra daug žymių asmenybių atvertęs į katalikybę.

• Filmas "High Noon" New Yorko Filmų Kritikų Sąjungos buvo pripažintas geriausiu 1952 metų anglų kalba filmu. Filmo turinys paimtas iš "kaubojų" gyvenimo, bet problema svarstoma ir išrišama labai gražiai. Filme vaidina Gary Cooper.

VISUOMENINIS GYVENIMAS

• Stuttgarto radiofonas gruodžio 10 d. buvo surengęs gyvas diskusijas apie komunizmą. Paskaitą skaitė prof. Kieglėris, o diskusijoje dalyvavo įvairių tautybių atstovai. Lietuviams atstovavo ir daug naujų minčių įnešė Vliko Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas ir Inf. Tarybos valdytojas M. Gelžinis.

• "Britanijos Lietuvis" pasidaro visos Europos lietuvių laikraščiu. Iki šiol šis Londone išeinantis laikraštis buvo skiriamas tik Anglijoje gyvenantiems lietuviams. Nuo Naujų Metų prie laikraščio pavadinimo yra priedas: "Europos lietuvių laikraštis".

• Skautų Jamboree Australijoje dalyvauja 15 lietuvių skautų. Šioje Pan — Pacifiko skautų Jamboree, kuri baigiasi sausio 9 d., suskrido apie 12.000 skautų. Iš pradžių buvo susidariusių įvairių sunkumų, neleidžiančių ten Lietuvos atstovauti, bet paskutinėmis dienomis iš Jamborees pareigūnų buvo gautas leidimas iškelti ir Lietuvos vėliavą.

• Rytprūsių lietuviškumą pabrėžia ir gina net Sovietų Mokslų Akademija. 1951 metais išleistoje knygoje apie etnines teritorijas ir sienas koks P. I. Kušneris įrodinėja Rytprūsių lietuviškumą. Jis remiasi ankstyvesniais V. Vileišio ir P. Pakarklio tvirtinimais, duoda daug archeologinių iškasenų iliustracijų ir kitokios medžiagos, kuri jau seniai lietuvių buvo naudota.

• Prancūzijos žosistų organizacijoje yra apie 400.000 narių. Žosistų organizacija veikia jau 26 metai. Vokiečių okupacijos metais žosistai buvo perėję dirbti į pogrindį.

ATSKLEISTA KNYGA

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS

Sunku būtų apibrėžti, kuriai mokslo šakai priskirtina naujoji prof. Mykolo Biržiškos knyga „Lietuvių Tautos Kelias“, kurios pirmasis tomas pasirodė praeitųjų metų pabaigoje. Savo turiniu ji apima visą lietuvių tautos vystymosi kelią, paties autoriaus nusakytą šiais žodžiais: „Nuo liaudies ligi tautos, nuo šiaudinės pastogės ligi seimo, operos, universiteto ir mokslo akademijos, nuo maldaknygės ligi enciklopedijos ir filosofinių veikalų, nuo baudžiavų vergijos lig nepriklausomybės.“ (183 psl.). Tai visa lietuvių tautos, jos dvasios ir kultūros istorija. Tačiau nebūtų tikslo šią knygą pavadinti istoriniu veikalu, nes jame nerasime nei griežtos chronologinės tvarkos, nei pakankamo istorinio objektyvumo, kuris la-

bai dažnai supintas ir atmiestas autoriaus atsiminimais ir asmeniniais, taigi subjektyviais, galvojimais. Nesigina to ir pats M. Biržiška, dar viršelyje duodamas paaikškinamąją knygos antraštę: Galvojimai apie lietuvių tautą savyje ir kaimynų tarpe.

Knygoje sutelkta tiek daug pavardžių, vietovių ar datų, o taip pat faktų bei įvykių, dažnai gal tik vienam M. Biržiškai tebusių žinomų, kad nedaug būtų apsirakta, pavadinant šį veikalą savotiška lietuvių kultūros enciklopedija. Ir vis dėlto, nežiūrint istorinio ir enciklopedinio knygos charakterio, ji nėra pasidariusi sunkiu moksliniu veikalu. Net ir lietuviškam moksleiviui, besidominčiam lietuviškaisiais reikalais, knyga bus lengvai prieinama ir įdomi.

“NERIES” STIPENDIJŲ FONDAS

Norėdami paremti mokslus einantį lietuvišką jaunimą, New Yorko du lietuviai prekybininkai: Dr. J. Kazickas ir Dr. K. Valiūnas — įsteigė “Neries” vardu pavadintą stipendijų fondą.

1953 metams skiriama viena ne gražinama 1,000 dolerių stipendija studijuojantiems visuomeninius ar humanistinius mokslus (ekonomiją, teisę, žurnalistiką, politinius mokslus, sociologiją, istoriją, geografiją, pedagogiką, filosofiją). Į stipendiją gali kandidatuoti visų kraštų lietuviai tremtiniai studentai, ne vyresni kaip 30 metų amžiaus. Specialios Fondo anketos užpildomos ir Fondo valdybai prisiunčiamos iki šių metų vasario 15 dienos. Fondo valdybą sudaro: Anicetas Simutis, — pirmininkas, Paulius Jurkus — sekretorius ir Dr. V. Viliamas — išdininkas. Rašyti šiuo adresu: A. Simutis, Consulate General of Lithuania, 48 West 82nd St. New York, N. Y.

KIEK LIETUVOJE KOMUNISTŲ?

Paskutinėmis Sovietų Sąjungos Kongreso žiniomis Tarybų Lietuvoje šiuo metu esą 36,000 komunistų partijai priklausančių piliečių. 1941 metais buvo tik 2,500. Procentualiai Lietuvoje vis dar mažiausias skaičius partijai priklausančių, lyginant su kitais tarybiniais kraštais. Atsimenant, kad ir šio skaičiaus didesnę pusę sudaro Lietuvoje gyvenantieji rusai ar surusėję lietuviai, lietuvių komunistų skaičius yra tikrai nedidelis.

Tai rodo, kad tautos moralė nėra dar palaužta, nežiūrint didžiausio bolševikinio smurto ir prievartos. Lietuvos žmonės išmoko prisitaikyti prie naujų ir nežmoniškų sąlygų, bet savo dvasios okupantams nepardavė. Dvasinė tautos rezistencija dėl to tik stiprėja.

URAGVAJAUS LIETUVIAI GINA DVASINES VERTYBES

Uragvajuje gyvena nemažas skaičius dar anksčiau iš Lietuvos atvykusių lietuvių, tačiau didelę jų dalis buvo suviliota apgaulingų komunizmo pažadų ir yra nuėjusi Lietuvos priešų keliais. Iki dabar patriotiškai nusiteikę Uragvajaus lietuviai neturėjo savo kultūros centro, neturėjo net savo katalikiškos bažnyčios. Misionierių Tėvų Jėzuitų pastangomis Montevideo priemiesty Cerro pradėta statyti lietuvių bažnyčia. Ten pat numatoma pastatyti savą mokyklą, salę ir spaustuve. Taip kuriasi religinis ir kultūrinis centras Uragvajuje. Tačiau vietinių lietuvių pastangos ir užsimojimai reikalingi visų kitų kraštų lietuvių pagalbos. Vietiniai lietuviai yra daugumoje neturtingi, todėl Tėvai Jėzuitai kreipiasi į viso pasaulio lietuvius ištieti ranką ir materialine parama padėti uragvajiečiams apginti lietuviškąsias dvasines vertybes. Naujosios bažnyčios kertinis akmuo jau pašventintas, bet visai statybai dar trūksta nepaprastai daug lėšų. Aukos prašome siųsti šiuo adresu: Rev. J. Bružikas S. J., Caigua 3711, Montevideo, Uruguay, S. A.

Pirmasis tomas suskirstytas į 4 skyrius. Pirmajame autorius nagrinėja kultūrinius lietuvių tautos ir jos kaimynų santykius: kiek ir ką lietuvių tauta yra pasisavinusi iš svetimųjų ir kiek ir ką ji pati svetimiešiams yra davusi. Antrasis skyrius skaitytoją supažindina su pačia lietuvių tauta ir jos atskiromis grupėmis: bajorais ir liaudimi, miestiečiais ir kt. regijoninėmis mūsų tautos šakomis su jų nuopelnais ir įnašais bendrajai lietuviškajai kultūrai. Trečiajame skyriuje jau tiesiaiginiai liečiamas lietuviškosios kultūros (literatūros, meno, muzikos, mokslo ir kt.) atsiradimas ir jos vystymasis iki dabartinių formų. Ketvirtasis skyrius apima patį lietuvių tautos susidarymą, pirmąjį jos susipratimą, anot paties autoriaus, “iš liaudies vartojimo tauta”.

Nepaprastai įdomus yra M. Biržiškos stilius. Sakiniai devynių mylių ilgumo, neretai sudarą visą paragrafą, dažnai ilgesni net ir už vokiečių filosofinių veikalų sakinius. (Pvz., 41 puslapyje vienas sakinytis turi net 34 eilutes, o tokių yra ir daugiau.) Tačiau nežiūrint to, kad sakinio gale kartais ir sunku beprisiminti sakinio pradžią, vis dėlto knyga skaitoma nepaprastai įdomiai ir patraukliai. (LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS, M. Biržiška, I tomas, 240+12 psl. Išleido Lietuvių Dienos Los Angeles 1952 Metais. Kaina \$3.00.)

J. Baužys

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” PRADĖJO KETVIRTUOSIUS METUS

Prieš tris metus Kanadoje susibūrę lietuviai spaudos idealistai pradėjo leisti naują katalikiškos krypties savaitinį laikraštį “Tėviškės Žiburius”. Naujasis laikraštis pačiais pirmaisiais savo numeriais užsirekomendavo labai stipriai ir gražiai, stengdamasis išlaikyti europietišką laikraščio stilių. “Tėviškės Žiburiai” subūrė aplink save gausų bendradarbių kadra, kurie įdomiais straipsniais patiekia skaitytojams visą lietuviškojo kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo vaizdą. Laikraštis nesiriboja vien tik Kanados žiniomis, bet savo turinio platumu apima viso pasaulio lietuvių. Ypatingai plačiai “Tėviškės Žiburiuose” yra žinių apie gyvenimą pavergetoje Lietuvoje.

Su kiekvienu numeriu laikraštis vis tobulėjo, ir po trijų metų galima pasidžiaugti, kad nenuilstamas pasišventusių spaudos darbui žmonių trūsas davė tokių gražių vaisių. “Tėviškės Žiburius” redaguoja prof. A. Šapoka. Pradėjus ketvirtuosius metus laikraščiu reiktų palinkėti, kad jis ir toliau būtų tikraisiais Tėviškės Žiburiais, nušviečiančiais kelią atgal į Lietuvą.

ČIA RAS GYVENIMO GAIRES

Sąlygos, kuriose žmogus gyvena, turi daug įtakos jo pasaulėžiūros formavime bei jos išlaikyme. Šis faktas ypatingai parodo savo svarą jaunimo tarpe.

Bolševikų bei nacių okupacijos praeito dešimtmečio pradžioje užtvėrė Lietuvos nepriklausomybės laikais susiformavusį gyvenimo vieškelį, bandydamos jo eigą nukreipti pavojingais šunkeliais. Lietuvai pavergėjai smurtu bruko ne tik svetimas santvarkas, bet ir nesveikas bei žalingas pasaulėžiūras, ypač stengdamiesi palenkti Lietuvos jaunimą. Savų tikslų siekdami, abudu okupantai, gal kiek skirtingais metodais, Lietuvoje stelbė krikščioniškosios minties vegetaciją.

Lietuvos Kat. Vyskupai, matydami sėjamų klaidingų pažiūrų žalą ir tikėdami į Lietuvos atsikėlimą, savo 1943 m. konferencijoj ėmėsi priemonių tam klaidinimo pavojui pašalinti. Specialiai komisijai, sudarytai iš 4 vyskupų, buvo pavesta "apsvarstyti ir nustatyti pagrindinius krikščioniškos santvarkos bruožus Lietuvoje". Kitų metų konferencijoj referavo J. E. Vysk. V. Brizgys, ir patiektas projektas, pavadintas "Bažnyčios mintys" kaikiuriais krikščioniškos santvarkos reikalais", čia buvo priimtas. Tačiau, nesant vilties gauti leidimą, slapstas spausdinimo darbas užsitęsė ir, užplūdus karo suirutei, net J. E. Vysk. Brizgys negalėjo leidinio įsigyti.

"Lietuvos R. katalikų direktyvos katalikams", 50 puslapių leidinėlis, 1952 metais atspausdintas Romoje, pagaliau realizavo 1943 m. vyskupų konferencijos užsimojimus. Jis yra atkurtas su mažais pakeitimais iš J. E. Arkv. Metropolito tremtin atsiųžto teksto.

Savo turiniu ši knygelė apima gana platų lauką, aiškiai išreikšdama Katalikų Bažnyčios mintis daugeliu krikščioniškos santvarkos klausimų.

Visų pirma čia sutrauktoji formoj, bet logiškai ir gana aiškiai aptariama religijos vieta valstybėje: — "valstybės negali, nenusikalsdamos, taip elgtis, lyg Dievo iš viso nebūtų" (9 p.). Taip pat konkrečiais punktais pasisakoma dėl Katalikų Bažnyčios teisinės būklės Lietuvoje.

Valstybės, individo ir šeimos santykiai sprendžiami atskirais skyriais. "Valstybė yra individo ir šeimos tarnybai", o ne atvirkščiai. Valstybė šiuose santykiuose turi derintis su aukštesne teise — asmens prigimties teise, o kas liečia santuoką, kuri yra dieviška institucija, ji privalo atsižvelgti į aukštesnius reikalavimus, išplaukiančius iš natūralios ir pozityvios Dievo teisės.

Tolimesniuose skyriuose gana išsamiai pasisakoma tokiomis temomis, kaip jaunuomenės auklėjimas valsty-

bėje, koedukacija, sportas, organizacijos, pabrėžiant valstybės ir Bažnyčios kompetencijas.

"Kas nenori dirbti, tenevalgo" (2 Thes. 3, 10). Žmogus, kad nebūtų visomenės parazitas, turi jausti pareigą ką nors dirbti. "Valstybė turi rūpintis, kad kiekvienas, galįs dirbti, turėtų apmokamą darbą", o kiekviena šeima turi teisę savo narių uždarbiui į padorų pragyvenimą. Atsižvelgiant į tai ir į žmogaus prigimtąją nuosavybės teisę, Katalikų Bažnyčios mokslas atmeta liberalinį individualizmą kaip ir socialistinį kolektyvizmą ir perkrovimą mokesčiais.

Tačiau "savininkai privalo naudoti savo turtus tik padoriai", nes asmuo ar šeima, turėdama turto perteklių ir jį blogai naudodama, "papildo blogybę, kuri yra nemažesnė už skurdą". Socialinės veiklos sritis apima visus, nes "niekas nėra tiek turtingas, kad nieko nestokotų; niekas nėra tiek vargšas, kad kitam niekuo negalėtų padėti" (Graves de Communi). Valstybė privalo rūpintis žmonių gerbūviu, o privati labdaros iniciatyva turi ypatingai reikštis.

"Valdovas yra Dievo tarnas. Kas priešinas valdžiai, tas prieštarauja Dievo sutvarkymui" (P. Leonas XIII, Diuturnum). Valstybės vidaus santvarka privalo neperžengti vyriausybės kompetencijos ribų, kurias nustato prigimtoji ir pozityvioji Dievo teisė.

Kad atsiektume tikrąją taiką, tautų solidarumą ir žmonijos gerbūvi, reikia visų pirma nugalėti bedievišką materializmą. Tik Kristaus įsakymų laikymu ir Jo pavyzdžio sekimu tikroji taika tegali būti atsiektą. Šiame skyriuje, liečiančiam tarptautinius santykius, paminėtos ir P. Pijaus XII nurodytos sąlygos tarptautinei taikai ir teisingai pasaulio santvarkai atsiekti.

Santuokos ir moterystės reikalų tvarkymas užima paskutinę leidinio dalį — priedą, kurį J. E. Vysk. V. Brizgys naujai atkūrė. Čia yra aiškiai konkretizuojama, kas šių reikalų tvarkyme priklauso Bažnyčiai ir kas valstybei.

Knygelė savo turinį talpina daug didesnį žinių lobyną, negu kad būtų galima spręsti iš jos išorės. Čia liečiami klausimai turėtų dominti ne vien katalikus, bet ir visus piliečius, esančius bet kokioje valstybinėje santvarkoj. Čia ir sociologas, ir pedagogas, ir ekonomistas ras aiškiai suformuotas viešojo gyvenimo gaires pagal Bažnyčios mintį, paliečiančią daugelį krikščioniškosios santvarkos sričių.

Lietuviškasis jaunimas, ypač katalikiškasis, turėtų giliau susipažinti su šiuo leidiny keliomomis mintimis, nes jam yra didžiausias pavojus be

savo kaltės nuklysti, pasisavinti klaidingas pažiūras. Tvirta pasaulėžiūra, pagrįsta ant sveikų pagrindų, įgalins tobulesnį Lietuvos prisikėlimą ir šviesesnes dienas.

Kęstutis K. Kudžma

MIRĖ JURGIS SAVICKIS

Kartu su paskutinėmis pereitųjų metų dienomis iš Prancūzijos atskrido liūdna žinia: gruodžio 22 dieną mirė Jurgis Savickis, diplomatas ir rašytojas. Paskutiniu metu Jurgis Savickis gyveno Pietų Prancūzijoje, pagal savo gimtąjį miestelį "Ariogalos" vardu pavadintoje viloje. Iš "Ariogalos" susilaukėme ir jo paskutiniųjų raštų: "Raudonųjų Batukų" ir "Šventosios Lietuvos".

Jau nuo 1916 metų Jurgis Savickis pradeda reikštis diplomatinėje karjeroje, kai, išvykęs į švediją, rūpinosi Lietuvos atstatymo reikalais. Arčiau įsijautęs į Skandinavijos kraštų politiką, Jurgis Savickis jau Nepriklausomos Lietuvos buvo paskirtas ten pasiuntiniu. Iš pradžių Danijoje ir Norvegijoje, paskui Suomijoje ir dar vėliau švedijoje jis puikiai atstovavo Lietuvos reikalus. Kurį laiką Jurgis Savickis buvo Lietuvos atstovu prie Tautų Sąjungos Ženevoje.

Kartu su politika Jurgis Savickis domėjosi ir literatūra. Dar prieš Didįjį Karą pradėjo rašyti. Lietuvoje buvo pasirodžiusios Jurgio Savickio knygos: novelių ir apysakų rinkiniai "Šventadienio Sonetai" ir "Ties Aukštu Sostu". Jurgis Savickis mėgo keliauti ir savo kelionių įspūdžiais pasidalinti su skaitytojais. Rimošiaus slapyvardžiu parašė tokius labai impresionistinius kelionių vaizdus, kaip "Kelionės", "Atostogos" ir "Truputis Afrikos". Jau gyvendamas Prancūzijoje parašė dvi paminėtas knygas — "Raudonus Batukus" ir "Šventąją Lietuvą" ir tuoj iš spaudos išeinančią naują diplomatinį metų atsiminimų knygą "Žemė Dega".

LITERATŪROS PREMIJOS

"Draugo" romanui skirta premija atiteko Jurgiui Gliaudai. Tai buvo didelė staigmena, nes niekas nesitikėjo, kad praeitais metais laimėjęs autorius vėl parašys naują romaną ir vėl laimės.

Šiomet dar bus paskirta Lietuvių Rašytojų Draugijos premija. Pernai ji buvo 1500 dol., ją suaukavo Venecuelos lietuviai. Kokia šiomet bus premija, dar neaišku. Pirmoji Amerikoje paskirta premija buvo 500 dol. Greičiausiai ir šiomet Rašytojų Draugija paskirs tą pačią sumą už geriausį praeitų metų veikalą.

"AIDAI" šiomet taip pat skiria 500 dol. premiją už mokslo veikalą. Premijos įteikimas įvyks Brooklyne balandžio 12 d. Kartu ta pačia proga bus ir literatūros vakaras bei koncertas.

PLAČIAME PASAULYJE

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ DIENOS

CHICAGOJE

Praėjusių Kalėdų atostogų metu keletoje lietuvių kolonijų J. A. Valstybėse gyvai pasireiškė moksleivių at-kų veikla.

Gruodžio 29-31 dienomis Chicagoje buvo suruošti kursai moksleiviams at-kams, kurie sutelkė gražų jaunimo būrį giliau susipažinti su ateitininkiška ideologija.

Šv. Jurgio, Aušros Vartų, šv. Kryžiaus, Nekalto Prasidėjimo ir šv. Antano parapijų salės priglaudė kursantus, kurie paskaitomis ir diskusijomis giliau susipažino su ateitininkiška mintimi.

P. Bagdonas, prof. A. Damušis, kun. K. Jursėnas, P. Maldeikis ir kun. V. Rimšelis atsilankė su paskaitomis; o kun. dr. J. Prunskis supažindino kursantus su "Draugo" redagavimu ir spausdinimu.

Kursantai pagerbė kun. Ig. Albiavičių jo 40 metų kunigystės sukakties proga ir savas studijas užbaigė meline programėle, kurią išpildė jaunios pajėgos.

BOSTONE

N. Anglijos apygardos valdyba sausio 2-4 dienomis surengė moksleivių at-kų kursus So. Bostono parapijos mokykloje. Juose dalyvavo apie 30 moksleivių iš Bostono, Worcesterio, Putnamo, New Britaino ir kitų vietovių.

Sausio 2 d. programoj buvo kun. A. Kontauto paskaita "Mūsų pirmasis principas kasdieniniame gyvenime" ir stud. D. Skudžinskaitės referatas — "Kuopos ir būrelio veikla". Diena užbaigta linksmavakariu.

Sausio 3 d. po šv. Mišių ir pamokslų buvo trys paskaitos: stud. V. Lambertas skaitė — "Kaip rašyti protokolą", S. Lušys kalbėjo apie katalikiškumą ir stud. K. Keblinskas pagnaginėjo kuopos valdybą, jos na-

rius ir jų pareigas. Mok. J. Lapšienė pravedė pokalbį su jaunesniaisiais, skatindama juos pasilikti lietuviais.

Sausio 4 d. po pamaldų įvyko bendri pusryčiai ir iškilmingas posėdis, kuriame atsilankė aukštų svečių: prel. P. Juras, kan. prof. J. Končius, kun. prof. St. Yla, dr. J. Petronis ir kt. Dr. J. Leimonas skaitė paskaitą apie Katalikų Akciją.

Kursų metu buvo praveistas lietuvių literatūros žinojimo konkursas ir at-kų programos žinojimo patikrinimas.

Kursus pravedė apygardos valdybos pirmininkas stud. K. Keblinskas.

PHILADELPHIJOJ

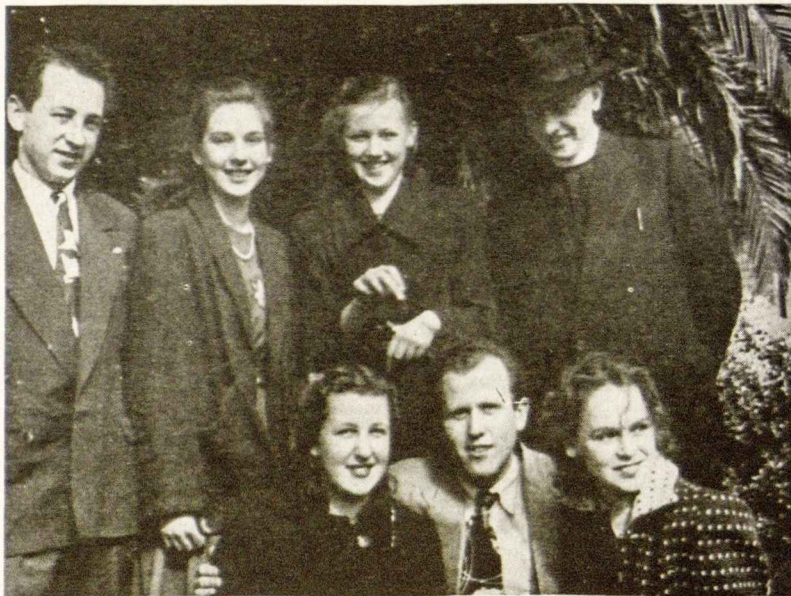
Būrys moksleiviškojo jaunimo iš Philadelphijos, Baltimorės ir New Yorko sausio 3-4 dienomis susitelkė

šv. Kazimiero parapijos salėje, Philadelphijoje, šio rajono suruoštomis moksl. at-kų dienoms.

Sausio 3 d. paskaitas skaitė dr. Vasiliauskas, P. Jurkus, C. Surdckas ir kun. St. Raila. Kun. V. Dabušis kalbėjo "Ateities" leidimo reikalais.

Meno vakaro programą vykusiai išpildė moksleiviai, padedant studentams at-kams. A. Bendoriūtė ir V. Karečkaitė (abi iš New Yorko) pasirodė su deklamacijomis bei sava kūryba; G. Buračaitė (iš Baltimorės) — savo eilėraščiais. K. Kudžma (N. Y.) paskaitė K. Keblinsko feljetoną "Deitą". Klapatauskaitės ir Karalienės parengtos jaunųjų grupės pašoko tautinių šokių. Baltimorės mergaitės, vad. Ir. Lozaitytei, pašoko plastinį šokį. Pianinu skambino R. Zukauskaitė, o jauna solistė A. Gaigalaitė visus sužavėjo savomis dainomis. Vakarą pravedė J. Pabedinskas.

Suvažiavimas baigėsi bendrais pusryčiais parapijos salėje, kur keletas jaunųjų davė įžodį.

Melbourno ateitininkų būrelis po repeticijų besiruošiant Kristaus Karaliaus šventės minėjimui. Kairėje stovi Melbourno lietuvių kapelionas kun. P. Vasaris, priekyje viduryje sėdi at-kų pirm. Vytautas Čižauskas.

Diepholzo gimnazijos mergaitės savo bendrabutyje siuvinėja ir audžia tautines juostas.

ROMA, ITALIJA

Kitos Europos draugovės jau seniai savo narius išleido, atsiskyrimo skausmą užmiršo ir pačios sunyko, išleistųjų netekusios, o mes vis dar gyvenam, dirbam, vieną po kito pasaulin išleidžiam ir atsisveikinimo ašarą nubraukiam. Rudenį net su trimis teko atsisveikinti: Margarita Macevičiūtė ir stud. K. Julius Čėginskas, ilgą laiką buvęs draugovės sekretoriumi, išvyko studijuoti į Strassburgą. Abu buvo nuoširdūs darbininkai bet kokiame draugovės darbų bare ir savo vardus jos istorijon įrašė ne paprastu rašalu. Taip pat, baigęs filosofijos mokslus, Vokietijon išvyko kun. Viktoras Kaleckis (buvęs Weidenos gimn. kapelionas ir moksl. at-kų kuopos dvasios vadas bei globėjas).

Dėl artėjančių licenzijato egzaminų iš spaudos platinimo pareigų, uoliai jas du metu ėjęs, pasitraukė stud. Vyt. Memėnas. Toliau "Ateities", "Aidų" ir "Eglutės" platinimu rūpinasis J. Šeškevičius. "Skautų Aidą" platina dr-vės sekretorius A. Nekrašas, "Laiškus Lietuviams" — kun. A. Jonušas. Kadangi dienraščiai ir savaitraščiai pasiekia mus tik po mėnesio ir tuo būdu nustoja savo svarbos ir aktualumo, tenkinamės tik tais, kurie ateina į Kolegijos skaityklą.

Su šių mokslo metų pradžia pradėjom studijinių pašnekėsių ciklą apie gyvąją dvasią. Pašnekėsiams vadovauja Kolegijos Dvasios Vadas Tėvas kun. Vyt. Balčiūnas. Jei juose gims tikra gyvoji dvasia, tikimės, kad ji pasieks ir "Ateities" puslapius.

J. J.

BALTIMORE, MD.

Paskaitos. Advento metu moksleivių ateitininkų iniciatyva buvo surengta eilė paskaitų sekmadienių popietėmis visam Baltimorės jaunimui.

Pirmoji paskaita įvyko lapkričio 30 d., kurią skaitė C. Surdokas. Tema — "Charakterio Pažinimas". Po to kilusios gyvos diskusijos rodė didelį susidomėjimą.

Lapkričio 7 d. kun. P. Patlaba kalbėjo apie asmenybės ugdymą, pabrėždamas, jog mūsų tautai reikia asmenybių, kurių ugdymas yra kiekvieno uždavinys.

Po to buvo paskaitos apie kūrybą ir idealizmą, kurias skaitė kun. prof. P. Dambrauskas ir poetas K. Bradūnas.

Nuoširdi padėka tenka gerb. prel. Mendeliui už patalpas šv. Alfonso parapijos mokyklos salėje.

Nauja valdyba. Dabartinė moksleivių at-kų valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Ant. Eringis; vice-pirm. — Genutė Buračaitė; sekretorė — Nijolė Bogutaitė; išdininkė — Dalia Kudirkaitė; soc. reik. vedėja — Nijolė Skinaikytė.

Stud. Irena Lozaitytė, Notre Dame Kolegijoje studijuojanti biologiją, vadovauja Baltimorės tautinių šokių grupei.

J. N.

EAST ST. LOUIS, ILL.

Lapkričio mėn. 2 d. turėjome jaunųjų at-kų būrelio steigiamąjį susirinkimą. Dalyvaujant kuopos kapelionui kun. Urbonui ir būrelio globėjui K. Kučiauskui, išrinkta būrelio valdyba, kurią sudaro: Janina Sakalauskaitė — pirmininkė, Stasys Monvydas — vice-pirm. ir sekretorius, ir Romas Čerškus — išdininkas.

Buvusiam kuopos pirmininkui Algimantui Macioniui, persikeliančiam gyventi į Detroitą, lapkričio mėn. 20 d. buvo surengtas išleistuvių vakaras. Atsisveikinimo žodį tarė pats išvažiujantis ir kuopos pirm. A. Mogenytė bei kuopos globėjas stud. A. Sabaliauskas.

J. K.

HARTFORD, CONN.

Kuopos susirinkimas. Lapkričio 12 d. Hartfordo at-kai savo susirinkime trumpai paminėjo Vėlinių Dieną, prisimindami jos prasmę ir jos skirtinę minėjimą šiandien ir vakarykštėje Lietuvoje. Rašinėli apie vėlines

paskaitė D. Giedraitytė. Pritaikytus tai dienai eilėraščius padeklamavo V. Škrupskelytė ir L. Jucevičiūtė.

Likusioje susirinkimo dalyje buvo skaitomi apygardos valdybos pranešimai.

Literatūros vakaras. Seniai kilusi mintis suruošti literatūros vakarą platesnei Hartfordo visuomenei pagaliau buvo įgyvendinta. Kadangi tokios rūšies parengimas šioje vietoje buvo pirmas, rengėjai jautėsi kaip mokslininkas prieš bandymą: pasiseks ar ne? Bet visos abejonės liko išblaškytos, kai lapkričio mėn. 16 d. Hartfordo parapijos salė pripildė entuziastingai nusiteikusios lietuviškos visuomenės.

Programai išpildyti buvo pakviesti mūsų žymieji rašytojai ir poetai — Nelė Mazalaitė, kan. M. Vaitkus, Paulius Jurkus ir A. Vaičiulaitis. Taip pat keletą savo eilėraščių paskaitė jaunoji poetė D. Nauragytė. Po programos įvyko šokiai.

Vasario mėnesį Hartfordo at-kų kuopa rengiasi minėti savo trijų metų veiklos sukaktį.

D. G-tė

PUTNAMAS, CONN.

Mokslas vėl mus sušaukė į vieną būrį, vėl mes tęsiame toliau prieš porą metų pradėtąjį ateitininkiską darbą.

Rudenį išsirinkome naują kuopos valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė šitaip: Danutė Vieraitytė — pirmin., Danutė Vebeliūnaitė — sekretorė, Onutė Griganavičiūtė — išdininkė. Kuopos globėja pakviesta Sesuo M. Augusta, ilgametė ateitininkų veikėja; kuopos Dvasios Vadu sutiko būti kun. prof. St. Yla.

Naująją revizijos komisiją sudaro Danutė Kraučeliūnaitė, Enata Skrupskelytė ir Aldona Vasiliauskaite.

Šiais metais pasiskirstė veikti trimis būreliais: studentų at-kių būreliai vadovauja E. Skrupskelytė, vyr. moksleivėms at-kėms — D. Kraučeliūnaitė, ir jaun. moksł. kandidatėms — Gražina Gulaitytė.

Naujoji valdyba yra pasiryžusi kaip galima pilniau išeiti ateitininkų programą ir, dvasios vado kun. St. Ylos padedama, išbandyti naują būrelių veikimo metodą.

D. Vebeliūnaitė

WINDSORAS, ONT., KANADA

Spalio mėn. 19 d., Windsore gyvenantieji ateitininkai susiorganizavo į kuopą, kurios pirmieji žingsniai pasirodė esą tvirti ir ryžtingi. Susirinkime išrinkta valdyba su Jonu Urbanu ir kun. K. Danielium jės vadovų pareigose. Antrame susirinkime, įvykusiame lapkričio 23 d., apsilankė svečias — Detrcito un-to profesorius dr. S. Pikūnas, kuris savo kalboje vaizdžiai ir išsamiai nušvietė ir išnagrinėjo at-kų principus bei ateitininkams dabarties teikiamus uždavinius.

Šiuo metu susikūrė scenos mėgėjų grupė, kurią sudaro kuopos nariai: M. Čiuprinskaitė, V. Simanavičius, V. Janavičius, Mikalskis, V. Zubrickas, M. Banionis, B. Barisas.

Ateitininkų ir vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime aktyviai reiškiasi at-kai sendraugiai: Leparskienė, V. Barisas ir Ražauskas.

Sausio mėnesį numatoma suruošti vakarą-koncertą.

Dobilas

DETROITAS

Iš studentų veiklos. Niekuomet nieko nesigirdi apie stud. at-kus Detroite, tarytum jų visai nebūtų. Kalti korespondentai, kurie per daug snaudžia, nors įvairiom progom ruošiami minėjimai, susirinkimai, agapės.

Studentų at-kų būrelis susideda maždaug iš 20 narių, iš jų 7 studiuoja. Reikia pažymėti, kad Antanas Polikaitis, Pranas Zaranka ir Marijus Sadonis priklauso pagarsėjusiam vyrų kvartetui, vadovaujamam muz. B. Budriūno.

Lapkričio 9 d. įvykusiame susirinkime dr. J. Pikūnas skaitė paskaitą apie asmenybės ugdymą. Po paskaitos buvo gyvos diskusijos. Prelegentas savo giliomis paskaitomis patraukė prie savęs jaunimą. Kitam kartui pasižadėjo pakalbėti apie meilę.

Stud. at-kai sausio 18 d. rucšia viešą vakarą su programa ir šokiais. Programoje dalyvaus iš Clevelando atvykęs oktetas "Ąžuolai". Būreliui sėkmingai vadovauja pirm. Bronius Polikaitis, Pranas Zaranka ir Benediktas Neverauskas.

A. Al-tė.

Iš moksleivių veiklos. Moksł. at-kų susirinkime gruodžio 19 d. buvo išrinkta nauja valdyba. J. Polikaitis antrą kartą vienbalsiai perinktas pirmininku, D. Mikaitė kasininke, A. Glatkauskas sekretorium. Naujai valdybai linkime sėkmės, kad ateityje dirbtų su pasišventimu kaip ir anksčiau.

Į suruoštus moksł. at-kų kursus Chicagoje, Detroitas siuntė 2 atstovus: J. Polikaitį ir A. Glatkauską. Tikime, kad jie, pasisėmę daugybės žinių, perduos mums.

V. P.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Tarpsemestrinio darbų atoslūgio metu New Yorkas tikisi susilaukti daug svečių iš rytinės Amerikos dailės kolegijų bei universitetų, nes Lietuvių Studentų Sąjungos JAV-se New Yorko skyrius rengia studentų suvažiavimą vasario 7-8 dienomis Brooklyn, N. Y. Šis suvažiavimas paskaitų bei diskusijų formoj gvilvens lietuvių studento padėti bei veiklą amerikietiškoj ir lietuviškoj bendruomenėj. Tarp pramatytų prelegentų yra Vyt. Kavolis, Vyt. Vygantas ir T. Naginonis.

Ta proga vasario 7 d. ruošiamas meno vakaras Studentų šalpos Fondui paremti.

Suvažiavimo dalyvių registracija vykdoma pas R. Kežį, 100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y., iki sausio 20 d. Suvažiavimo mokestis, įskaitant ir meno vakarą, 1 doleris.

STUDENTŲ ATEITININKŲ DĖMESIUI!

Mieli Kolegos ir Kolegės, naujoji Centro Valdyba norėtų palaikyti su visais savo organizacijos nariais glaudų ryšį. Tam tikslui jai reikalingi Jūsų adresai. Tad prašome kuo greičiausiai jai pristatyti savo adresus studijų ir atostogų metu. Taip pat prašome tuos studentus ateitininkus, kurie yra nutraukę studijas, ir tuos kurie nepriklauso Studentų Ateitininkų Sąjungai, prisiųsti tas žinias.

Informaciją prašome siųsti šiuo adresu:

Aldona Prapuolenytė
1608 S. 49th Ct.
Cicero 50, Illinois
SAS Centro Valdyba

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS

Praeituose "Ateities" numeriuose įsibrovė kelios nemaloningos korektūros klaidos, kurias čia atitaisome.

"Ateities" 9 nr., kur 194 psl. rašome apie "Ateitininkus ir Lietuvos kariuomenę", žuvusių tarpe suminėta broliai: leit. Ant. Matulionis ir leit. Kazys Matulionis. Turi būti — leit. Antanas MATULAITIS ir leit. Kazys MATULAITIS.

10 numeryje, 244 pusl., kur rašoma apie Kanados Ateitininkų Sąjungos suvažiavimą, suminėta, kad At-kų Sendraugių S-gos C. Valdybą atstovavo Dr. V. Vasilauskas, — turi būti DR. V. VILIAMAS.

8 nr. 175 psl., kur prie prof. A. Šapokos straipsnio rašome apie patį autorių, autoriaus prašomi, patiksliname, kad jis nebuvo Augsburgėje jusių "Žiburių" redaktoriumi.

Už klaidas visų atsiprašome. Red.

Rt. Rev. Msgr. Ign. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.
Zaranka, Pr., Detroit, Mich.
Kun. Znotinas, J., Washington, D. C.

"ATEITIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI 1952 M.

Kun. Korsakas, Jul., Carson City, Mich.

Kun. Senkus, Andr., New York City, N. Y.

Dr. Pr. Padalskis, Detroit, Mich.

Kun. Vitkus, M., St. Louis, Mo.

Pereitais metais, kaip garbės prenumeratoriai, daugiausiai "Ateitį" yra parėmę Kun. V. Slavynas — 75 dol., ir kun. A. Senkus — 50 dol. Kiti pereitų metų "Ateities" rėmėjai Moksleivių At-kų Centro Valdyba — 500.00 dol. At-kų Šelpimo Fondas — 100.00 dol. T. T. Pranciškonai — 100.00 dol. Iš New Yorko ateitininkų ruošto Naujų Metų sutikimo pelno — 18.00 dol. "Ateities" vakaro lapkričio 9 d. Brooklyn pelnas — 195.75 dol. Iš Hartfordo ateitininkų literatūros vakaro pelno — 38.75 dol. Iš Toronto Ateitininkų ruošto vakaro pelno — 45 dol. Iš Clevelando at-kų

vakaro pelno — 75.00 dol. Worcester, Mass. at-kų kuopos auka 19.00 dol.

Visiems aukotojams bei rėmėjams "Ateities" administracija nuoširdžiai dėkoja.

"Ateities" garbės prenumeratoriai 1953 metais

J. E. vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.

Kun. Jursėnas, K., Chicaga, Ill.

Kairys, Anatolijus, Chicago, Ill.

Kun. Karalevičius, V., Bayonne, N. J.

Kun. Katariskis, V., Dayton, Ohio.

Orentas, E., Hartford, Conn.

Kun. Patašius, J., Great Falls, Mo.

Sodonis, M., Detroit, Mich.

Kun. Spurgis, Alb., Strongville, Ohio

Surdokas, C., Baltimore, Md.

Sužiedėlis, Ant., Brockton, Mass.

Kun. Širka, V., Crosby, N. D.

Kun. Tautkus, J., Omaha, Nebr.

Kun. Urbonas, Ign. E. St. Louis, Ill.

Vaičiaitytė, M., Toronto, Ont., Canada.

Į VISUS ATEITIES SKAITYTOJUS

Administracija nuoširdžiai dėkoja visiems skaitytojams bei platintojams už uolų žurnalo rėmimą ir kartu labai atsiprašo už buvusius netikslumus. Ateityje jų tikimės išvengti. Čia pat labai prašome visų skaitytojų ir platintojų galimai greičiau atsiskaityti skolas už 1952 metus. Taip pat išpėjame, kad tiems skaitytojams, kurie mums buvo skolingi už 1951 ir 1952 metus šis "Ateities" numeris nebesiunčiamas, kol skola nebus atsilyginta. Jei kuris moksleivis ar studentas neišgalėtų prenumeratos apmokėti, prašom mums apie tai pranešti, tokiems surasime mecenatus.

Jei kas norėtų papildyti "Ateities" komplektus, prašom galimai greičiau pranešti administracijai, trūkstamus numerius prisiųsime. Norime pabrėžti, kad trūksta "Ateities" 1950 metų Nr. 1 ir 7 ir 1951 m. Nr. 1. Kas šių numerių turėtų atliekamų, labai prašome atsiųsti administracijai.

Greitu laiku bus įrišta visi turimi "Ateities" komplektai. 1950, 1951 ir 1952 m. "Ateities" komplektas vienoje knygoje kaštuos 15.00 dol. Kas norėtų tokį komplektą įsigyti, prašom kreiptis į administraciją. Administracija stengsis surinkti galimai daugiau pilnų "Ateities" komplektų, juos įrišti ir išsiuntinėti kuopoms. Kuopos už įrišimą turės administracijai sumokėti 3.50 dol.

Administracija kreipia visų kuopų bei vietovių valdybų ir platintojų dėmesį į tai, kad "Ateities" platinimo vėjus turi būti intensyviai tęsiamas sausio ir vasario mėnesiais. Mes esame užsibrėžę sutelkti bent 2000 "Ateities" prenumeratorių ir tik visų geromis pastangomis galime tai padaryti.

Visos vietovės tebėra įpareigosos surengti bent vieną rengimą, kurio pelnas būtų paskirtas "Ateities" reikalams. Nuo kiekvieno kito rengimo "Ateities" reikalams priklaus 20%.

Visų pastangomis turi būti telkiama galimai daugiau "Ateities" rėmėjų bei garbės prenumeratorių.

"Ateities" administracija

"ATEITIES" ATSTOVAI UŽSIENIUOSE

1. Kun. Pr. Garšva
Mendoza 2280, Avellaneda
BUENOS AIRES Argentina
2. Vyt. Čižauskas
36 Grosvenor St.
Moonee Ponds
MELBOURNE, Vic.
Australia
3. Kun. dr. P. Jatulis
Archbishop's House
West Trace,
ADELAIDE, S. Australia
4. Kun. J. Kuzmickas
21 Ann Place
Little Horton
BRADFORD Yorks, Anglija
5. Kun. J. Steponaitis
St. Patrick's
WIDNES, Lancs, Anglija

6. Kun. P. Gričius
(23) DIEPHOLZ, Lager B.
Flugplatz, Vokietija
7. Jer. Pleinys
113 Cannon St.
HAMILTON, Ont., Canada
8. K. Aščklis — "Tėviškės žiburį"
knygynas
941 Dundas St.
W. TORONTO, Ont., Canada
9. Kun. P. Ragažinskas
Caixa Postal 4118
SAO PAULO, Brazilija
10. M. Laupinaitis
Caixa Postal 118
SAO PAULO, Brazilija
11. Kun. M. Tamošiūnas — "Kolumbijos Lietuvis"
Colegio Salesiano "El Sufragio"
MEDELIN,
Colombia, S. Am.
12. Kun. A. Sabaliauskas — "Tėvų Kelias"
Colegio Salesiano
Apartado 369
CARAS, Venezuela, S. Am.
13. J. Urbonas
575 Giles W. Blvd.
WINDSOR, Ont., Canada

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE, Lotynų Amerikos Rašytojų novelių antologija, sudarė Povilas Gaučys. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Viršelį piešė dail. J. Pili-pauskas. Knyga turi 480 psl. Kaina \$4.50

SIELA UŽ SIELĄ, D. Pilla. Iš italų kalbos vertė Kun. A. Sabaliauskas, S. D. B. Knygą išleido Saleziečių Spaudos Studija Italijoje. 306 psl. kietais viršeliais, atspausa dviem spalvoms.

GABIJA, Literatūros žurnalas, Nr. 3, 1952 m. Žurnalą neperiodiniai leidžia Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje. Redaguoja Stepas Zobarskas. Atskiro numerio kaina \$1.00.

KNYGŲ LENTYNA, Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Biuletenis, lei-

džiamas VLIKO. Redaktorius — A. Ružancovas. Biuletenis išeina Danville, Ill.

LIETUVA, Politikos žurnalas, Nr. 2, 1952 m. gruodžio mėn. numeris. "Lietuvą" leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas New Yorke. Redakcinė Kolegija: J. Audėnas, Br. Nemickas ir V. Vaitiekūnas. Turinyje: J. Kaminsko, J. Girniaus, Prof. Butkio, Dr. Krivicko, V. Rastenio, J. Lanskoronskio ir J. Puzino straipsniai, platus apžvalgos skyrius, Lietuvos — Lenkijos santykių dokumentai ir Lietuvos reikalus liečiančių knygų recenzijos. Žurnalas išeina kas trys mėnesiai. Prenumerata metams \$2.00.

LIETUVIŲ DIENOS, 1952 m. Nr. 10, gruodis. Iliustruotas lietuvių žurnalas. Pren. metams \$3.00.

MINTĮ MIKLINK

UŽDAVINYS Nr. 1

Vertinamas 5 taškais

Žemiau patiekto 2 eilės raidžių, sustatytų pagal tam tikrą tvarką. Surasti sekančias 2 raides kiekvienai eilei.

1. B G D I F K H M J O ...
2. A V E T H P J L N J R ...

UŽDAVINYS Nr. 2

Vertinamas 2 taškais

Berniukas, turėdamas truputį pinigų, gauna iš tėvo dar 2 dolerius. Dabar jis turi 5 kartus daugiau pinigų, negu jis būtų turėjęs, pametęs 2 dolerius. Kiek pradžioje jis turėjo pinigų?

UŽDAVINYS Nr. 3

Vertinamas 1 tašku

Kurį mėnesį moterys mažiausiai kalba?

Ateities Nr. 9 tilpusių uždavinių atsakymai

Nr. 7 per 16 dienų: per parą ji užlipa tik 10 cm (50—40=10). Po 15 dienų ji bus 1.5 cm aukštyje ir 16-tąją dieną, užlipusi 50 cm, pasieks viršų.

Nr. 8 tabakas.

Nr. 9 šimtakojis.

Nr. 10 Berniukas 6 m., mergaitė 2 metų.

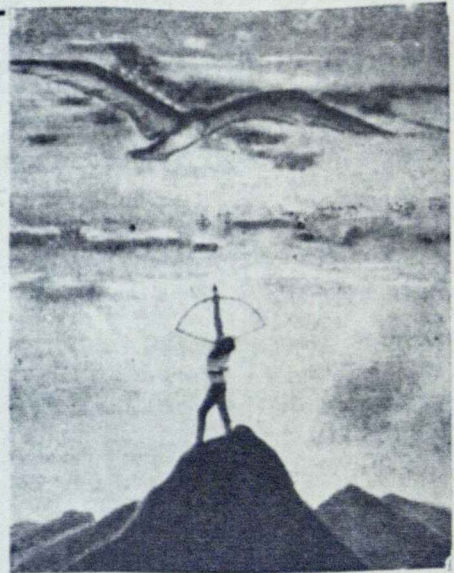
Trumpiausias kelias

susipažinti su:

- Lietuviškąją kultūrą,
- jos problemomis bei laimėjimais,
- su Lietuvos praeitimi,
- tautos rūpimais klausimais,
- su pasaulio politika,
- mokslu

— skaityti mėnesinį žurnalą

AIDUS

AIDAI

subūrė aplink save
mūsų geriausius:

- mokslininkus,
- dailininkus,
- rašytojus,
- kultūrininkus.

Kiekviename numeryje jie skelbia:

- pačią naujausią mūsų rašytojų kūrybą ir poeziją.

Kiekveinas numeris iliustruojamas

- mūsų
- ir kitų tautų geriausiais kūrinių bei fotografijomis.

AIDUS

redaguoja A. Vaičiulaitis,

— redakcijos nariai: T. Leonardas Andriekus, O.F.M., Juozas Gėrnus, Alfonsas Nyka-Niliūnas; leidžia T.T. Pranciškonai.

Prenumeratos kaina metams tik \$5.

Rašyti šiuo adresu:

AIDAI, 680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Iliustracijos iš "Aidų". Viršuje Čiurlionio — Šaulys, apačioje Mykolo Angelo — Galvutė